

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

Voortgezet Onderwijs

Van

Per... Persoons...

Persoonsgegevens

Datum

01 juli 2022

Referentie

33303754

Bijlagen

Overzicht maatregelen

Inspectietoezicht

Franse Pestwet

Toezeggingen en moties

Intern OCV afgestemd

DE, PO, VO, WJZ

Extern OCV afgestemd

IvhO, SZW, NLA

nota

Maatregelen sociale veiligheid

Aanleiding

In het coalitieakkoord, de brief van 4 maart jl., het debat van 9 maart jl., en eerdere toezeggingen is een groot aantal maatregelen aangekondigd. In deze nota leggen u enkele keuzes voor die bepalen hoe de maatregelen zullen worden uitgewerkt. Ook leggen we een prioritering voor in de uitwerking van de maatregelen waarbij wij voorstellen om eerst te beginnen met de maatregelen uit het regeerakkoord plus een aantal toezeggingen die de effecten van deze maatregelen versterken. Andere maatregelen pakken we later op.

Geadviseerd besluit

- Gaat u akkoord gaan met de prioritering van maatregelen zoals hieronder toegelicht in paragraaf 1?
- Gaat u akkoord met de uitwerking van de verbreding wet sociale veiligheid met onderwijspersoneel (toelichting onder 2A)?
- Gaat u akkoord met het uitwerken van een meldplicht sociale onveiligheid in de vorm van optie a naar voorbeeld van de kennisgevingsplicht schorsing en verwijdering (toelichting onder 2B)?
- Gaat u akkoord gaan met het invoeren van een meld- en overlegplicht voor seksuele intimidatie (toelichting onder 2C)?

Bij deze nota zijn de volgende bijlagen gevoegd: A) de uitwerkingen van alle maatregelen (RA en toezeggingen), B) een tekst van de inspectie over hun geïntensiveerde toezicht, C) een overzicht van de Franse pestwet en vergelijkbare wetgeving in andere landen en D) een lijst met toezeggingen en moties.

Dank!
Nog wel ietwat werk te verzetten.
Zie opmerkingen in
Nota en in
Stuk 'maatregelen
sociale veiligheid'

Toelichting

Datum
1 juli 2022

1 PRIORITERING MAATREGELEN

- De komende jaren zal een enorm aantal maatregelen op het gebied van sociale veiligheid worden uitgevoerd.
- Met de beschikbare capaciteit en middelen van in totaal 8 miljoen euro (3 miljoen eerste ronde bestedingsplan, 5 miljoen tweede ronde bestedingsplan) kunnen echter niet alle maatregelen tegelijkertijd en meteen worden uitgevoerd. Daarom stellen we voor eerst in te zetten op de uitvoering van de coalitieakkoordmaatregelen, plus bijpassende toezeggingen. Zodra die maatregelen zijn uitgevoerd kunnen de overige maatregelen ook worden uitgewerkt.
- De maatregelen waar eerst aan wordt gewerkt zien allemaal op het beter signaleren van incidenten, het vervolgens ingrijpen en het helpen van de slachtoffers.
- De interpretatie van de verbreding van de wet sociale veiligheid naar docenten zoals we in de brief van maart hebben omschreven (monitorverplichting uitbreiden naar leraren), lag niet helemaal lekker in de Kamer en is met name voor D66 niet voldoende. We hebben een nieuw voorstel dat wél de gewenste impact zal hebben, maar niet tot dubbelingen met de Nederlandse Arbeidsinspectie. Mocht de Kamer vasthouden aan de letterlijke tekst van het CA, pakken we dit later op omdat de verwachte impact daarvan beperkt is, en veel capaciteit kost.
- We gaan dan aan de slag/zijn al aan de slag met de volgende geprioriteerde maatregelen (gemarkeerd met * zijn de ca-maatregelen; nummering komt overeen met de maatregelen uit bijlage A:

Dit gaat nu om een
toelichting, dan kan ik met
politieke partijen beter afwegen.

Maatregel	Struct. Middelen (euro's)	Wanneer gerealiseerd?
Beschikbaar	8.000	
*2 Verbreding wet VOS met onderwijspersoneel	780	2022/2023: informeren veld/intensiveren samenwerking Eind 2024: wetstraject uitbreiding monitor afgerond
* 3 Intensivering toezicht	780	In de loop van schooljaar 2022-2023 → Wat exact?
7 Uitbreiden monitoring leerlingen	780	Eind 2023 → Waarom dan pas?
6 Meld- en overlegplicht seksuele intimidatie (toezegging)	390	Eind 2024: wetstraject afgerond → Lijkt hier al iets nr? Is al eerder toegesproken toch?
5 Meldplicht sociale onveiligheid (toezegging)	520	Eind 2024: wetstraject afgerond
* 1 Versterken klachtenstelsel	1.150	2022/2023: bekendheid en communicatie Eind 2024: wetstraject afgerond
* 1 Meldpunt Sociale veiligheid	1.000	Eind 2022: netwerk van start en begin 2023: Loket en website
Over voor overige maatregelen	2.600	

→ Aan
overleg?

• Pas later opgepakt worden dan:

- o 2 Verbreding van de wet sociale veiligheid naar docenten, als TK niet akkoord gaat met aangepast voorstel;
- o 8 Intensivering VOG (gaat veel geld kosten dat er niet is);
- o 10 Wettelijke taak SSV.

Datum
1 juli 2022

2 BESLISPUNTEN BIJ DE GEPRIORITEERDE MAATREGELEN

In de bijlage A treft u het volledige overzicht en de stand van zaken van de maatregelen aan. We leggen u nu een drietal beslispunten voor, waarop uw beslissing nodig is om snel voortgang te kunnen boeken met de verdere uitwerking van de maatregelen.

A Uitbreiding wet VOS (2)

- Voorstel is om de veiligheid van onderwijspersoneel te verbeteren door in te zetten op samenwerking tussen inspecties en monitoring langs de volgende lijnen:
 - o Uitbreiden van de monitoring van scholen met onderwijspersoneel (conform maartbrief)
 - o Informatie over de rechten en plichten van onderwijspersoneel en werkgevers beter verspreiden onder deze groepen en extra inzetten op voorlichting en bewustwording, waarmee de kennislacune kan worden gedicht. Hier kunnen OCW, SZW, NLA, IvhO, raden, bonden, werkgevers en SSV op korte termijn een bijdrage aan leveren.
 - o Verdere continuering van de bestaande samenwerking tussen de NLA en IvhO. Dit zal zorgen voor een meer integrale aanpak van veiligheid op school.
 - o De andere elementen van uw ambities op het vlak van de sociale veiligheid leveren ook voor het onderwijspersoneel direct profijt op: zij kunnen binnenkort terecht bij het steunpunt, ernstige incidenten van sociale onveiligheid die hen raken zullen vallen onder de meldplicht en zij zullen profijt hebben van een betere invulling van de functie van de vertrouwenspersoon.

Nog niet voldoende 20. moet
voor strekken dan monitoren en
avaleg.

Gevraagd besluit: bent u akkoord om de opdracht uit het Regeerakkoord op deze manier in te vullen en dit zo aan de TK voor te stellen?

Wee.

B Meldplicht sociale onveiligheid (5)

- De meldplicht ernstige incidenten sociale onveiligheid volgt uit het debat over Gomarus september 2021 en is toegezegd in de brief een veilig en vrij schoolklimaat van 4 maart jl. U heeft aangegeven hierop terug te komen in de brief sociale veiligheid in september 2022.
- De meldplicht sociale onveiligheid wordt door de IvhO als optie meegenomen als onderdeel van de intensivering toezicht.
- De meldplicht sociale onveiligheid kan op verschillende manieren worden uitgewerkt. Bij elk van deze uitwerkingen is de definitie van een ernstig incident een belangrijk vraagstuk. De definitie volgt op een later moment.
- Hieronder volgt een drietal opties voor de uitwerking van de meldplicht:

a) Kennisgevingsplicht zoals bij schorsing en verwijdering

Bij schorsing en verwijdering bestaat op dit moment een kennisgevingsplicht. Door eenzelfde soort systeem te hanteren voor incidenten van ernstige sociale onveiligheid, registreren scholen een incident en melden dit bij de IvHO.

Datum
1 juli 2022

- o Voordelen: directe mogelijkheid tot actie door de IvHO en wettelijke verplichting dus mogelijkheid tot handhaving, passend in een bestaande en bekende werkwijze voor scholen.
- o Nadelen: lichte toename administratieve lasten voor scholen.

b) Incidentenregistratie

Scholen worden verplicht incidenten te registreren en deze periodiek door te geven aan de IvHO.

- o Voordelen: beperkte toename administratieve lasten voor scholen en wettelijke verplichting dus mogelijkheid tot handhaving.
- o Nadelen: door de periodieke melding kan niet direct actie worden ondernomen en een breed scala aan incidenten wordt gemeld waar niet altijd een handelingskader voor mogelijk is.

c) Meldplicht incidenten bij de Vertrouwensinspectie

Scholen maken een melding van incidenten bij de Vertrouwensinspectie, zoals zij in overleg treden met de Vertrouwensinspectie bij een mogelijk vermoeden van seksueel misbruik van een met taken belast persoon ten opzichte van een leerling.

- o Voordelen: direct contact met een specialist bij de IvHO.
- o Nadelen: door melding bij de Vertrouwensinspectie ontstaat vertraging want de meldingen moeten uiteindelijk doorgegeven worden naar toezicht van de IvHO, extra capaciteit nodig bij de Vertrouwensinspectie en toezicht, mogelijk meldingen van incidenten die niet bij de vertrouwensinspectie thuishoren maar toezicht van de IvHO waardoor de vertrouwensinspectie een doorgeeffunctie krijgt.

- **Tijdspad:** wetstraject eind 2024 afgerond.

Des aangemomen in eerste hand is dit he? Des infolijc begin 2024 in TK.

Gevraagd besluit: bent u akkoord om de meldplicht uit te werken in de vorm van optie a naar voorbeeld van de kennisgevingsplicht schorsing en verwijdering?

C Meld- en overlegplicht seksuele intimidatie (6)

- De aanbeveling om de bestaande meld-, overleg- en aangifteplicht (MOA) seksueel misbruik uit te breiden naar seksuele intimidatie volgt uit het onderzoek seksueel grensoverschrijdend gedrag in het onderwijs uit 2020. Uw voorganger heeft in de beleidsreactie hier positief op gereageerd. U heeft aangegeven hierop terug te komen in de brief sociale veiligheid in september 2022.
- Deze meld- en overlegplicht (MO) past goed in het geprioriteerde pakket omdat het een verdere versterking vormt van het oppikken van mogelijke onveiligheden en het toezicht daarop. Het idee is dat een MO voor seksuele intimidatie wettelijk wordt verplicht (intimidatie is geen misdrijf, dus aangifte is niet aan de orde).

Abdoel met richtlijn is niet duidelijk welke training wordt bevestigd, dus daar nog niet akkoord mee.

Is dit ook nog breder dan seksuele intimidatie?

- In de praktijk betekent dit dat in het geval van een vermoeden van ofwel seksuele intimidatie of seksueel misbruik het bestuur in overleg dient te treden met de Vertrouwensinspectie.
- Voordelen van een MO voor seksuele intimidatie:
 - Besturen worden geholpen in de afweging of er sprake is van seksuele intimidatie of seksueel misbruik.
 - Scholen handelen in meer gevallen adequaat in het geval van seksueel misbruik en seksuele intimidatie.
 - Zicht op meerdere vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag door een met taken belaste persoon.
- Nadelen van een MO voor seksuele intimidatie:
 - Extra administratieve lasten voor besturen (zeker in samenhang met de andere maatregelen).
 - Extra capaciteit Vertrouwensinspectie nodig.
 - Mogelijke onduidelijkheid voor scholen wat betreft de samenhang met de meldplicht sociale veiligheid.
- **Tijdspad:** wetstraject eind 2024 afgerond.

Datum
1 juli 2022

Gevraagd besluit: bent u akkoord om voor seksuele intimidatie een meld- en overlegplicht (MO) in te voeren?

→ Ik heb verschil tussen 2 Ba 2C niet exact, scherp kunnen
jullie dit toelichten. Voorbe uitwerking lijkt plausibel.

~~Top~~ Verzoek:

- laat alle meldpunten en meldplichten die er nu al zijn onder elkaar zetten en daarna:
 1. wat daar nog bij komt.
 2. hoe ze samenwerken
 3. hoe je ze kunt koppelen

Maatregelen sociale veiligheid

NB: de vermelde tijdspaden gaan alle uit van onmiddellijke verdere uitwerking. Bij maatregelen die niet worden geprioriteerd zal dus nog ca. een jaar opgeteld moeten worden.

I Coalitieakkoord maatregelen en opties

Maatregelen uit het coalitieakkoord:

1. Meldpunt (steunpunt) sociale veiligheid en verbetering klachtenstelsel
2. Verbreding Wet veiligheid op school met onderwijspersoneel
3. Intensivering toezicht
4. Maatregelen antidemocratische tendensen

1. Meldpunt sociale veiligheid en verbetering klachtenstelsel

Opdracht uit het CA: "We zorgen ook dat ouders geholpen en gehoord worden. Er komt een onafhankelijk meldpunt Sociale Onveiligheid voor kinderen en ouders [als onderdeel van de (vertrouwens)inspectie]."

- Besluitvorming over het steunpunt heeft oa plaats gevonden via eerdere nota's en de beleidsstaf van 23 juni jl. Aan dit Over de uitwerking wordt u separaat geïnformeerd na het reces. Aan het steunpunt is onlosmakelijk het klachtenstelsel verbonden. Daarover het volgende:
- Om te komen tot een betere omgang met meldingen en klachten is een investering in het klachtenstelsel nodig. Op 25 mei 2022 is het onderzoek naar het functioneren van het klachtenstelsel po/vo afgerond.
- De onderzoekers geven zes aanbevelingen ter verbetering van het klachtenstelsel:
 1. Zorg voor beter vindbare en toegankelijke informatie over klachtenprocedures;
 2. Zorg in alle scholen voor ten minste één interne en één externe vertrouwenspersoon ;
 3. Borg de professionaliteit van interne vertrouwenspersonen beter;
 4. Laat scholen verplicht aansluiten bij een van de twee landelijke klachtencommissies;
 5. Zorg voor een snellere afhandeling van klachten;
 6. Maak het advies van klachtencommissies bindend.
- Momenteel worden de aanbevelingen gewogen en wordt gekeken of en op welke manier aan de aanbevelingen invulling gegeven kan worden. Een gedegen reactie op de aanbevelingen volgt in de septemberbrief.
- **Tijdspad:** eind 2024 wetstraject afgerond. *ook in Eindhoven?*

2. Verbreding Wet veiligheid op school met onderwijspersoneel

Verbreding Wet veiligheid op school met onderwijspersoneel

- Uit het CA volgt de opdracht: "We breiden de wet sociale veiligheid uit met leraren."
- De uitbreiding van de jaarlijkse schoolmonitor naar onderwijspersoneel is toegezegd in o.a. de brief een veilige en vrij onderwijs van 4 maart jl. Dit is de voorkeurs optie c in de onderstaande uitwerking. Dit is mogelijk niet voldoende voor de Kamer. Optie a en b zijn een verkenning naar een directere uitwerking van het coalitieakkoord.

Uitwerking CA-opdracht

logische.

Optie a: uitbreiding Wet vos (dubbele verantwoordelijkheid IvhO/NLA):

- Het is in principe mogelijk de verplichtingen in de WPO, WVO en WEC ten aanzien van de sociale veiligheid van onderwijspersoneel uit te breiden. Het bevoegd gezag zou dan dezelfde verantwoordelijkheid krijgen ten aanzien van onderwijspersoneel als leerlingen. Daarbij dient te worden opgemerkt dat werkgevers conform de Arbowet al verplicht zijn om psychosociale arbeidsbelasting van (onderwijs)personeel zoveel mogelijk te beperken/voorkomen. De sociale veiligheid van onderwijspersoneel is dus al geregeld in de Arbowet.
- Het 1 op 1 doorvertalen van de CA-opdracht zorgt voor een dubbeling van onderwijs- en Arbo-wetgeving, dat is onwenselijk. Het zou een grote stelselwijziging betreffen, waarbij je het voor een sector uit anders gaat regelen dan voor de andere sectoren in de Arbowetgeving. Bovendien is de reikwijdte van de Arbowet veel breder dan alleen psychosociale risico's, waarbij de discussie kan ontstaan hoe om te gaan met andere arbeidsrisico's in de arbeidssector.
- Dubbeling van wetgeving leidt niet tot meer of nieuwe plichten voor het schoolbestuur als werkgever en zal op scholen hoogstwaarschijnlijk niet tot betere sociale veiligheid van personeel leiden.
- De expertise van de IvhO ligt bij onderwijskwaliteit, niet bij arbeidsomstandigheden. Meerdere ambtelijke gesprekken met SZW, NLA en IvhO hebben duidelijk gemaakt dat deze partijen om bovenstaande redenen niet positief staan tegenover deze maatregel en verandering in verantwoordelijkheden.¹
- Uit evaluatie van de Wet Vos (2021) blijkt dat het grootste gemis in de huidige wetgeving gericht op de veiligheid van onderwijspersoneel duidelijkheid en bekendheid over wat er precies geregeld is.
- De verwachting is dat de kosten voor deze optie de beschikbare middelen zullen overschrijden en aanvullende middelen nodig zijn.

Hoe?

Optie b: uitbreiding Wet vos, samenwerking IvhO en NLA:

- Een alternatieve directe uitwerking van de CA-opdracht is dat de IvhO sociale veiligheidsproblemen onder onderwijspersoneel signaleert en dit doorgeeft aan de NLA. De NLA houdt toezicht en handhaaft indien nodig (zie tabel).

Optie c: alternatieve optie – samenwerking tussen inspecties, monitoring en informatievoorziening (voorkeursoptie):

- Voorstel is om de veiligheid van onderwijspersoneel te verbeteren langs de volgende lijnen:
 - Uitbreiden van de monitoring van scholen met onderwijspersoneel (valt samen met punt 7. Monitoringsuitbreiding sociale veiligheid). Voorstel is dat de IvhO deze resultaten ontvangt. Een analyse van de Arbowet- en regelgeving heeft laten zien dat dit het enige element is dat niet even strak is geregeld voor het personeel als dat het geval is voor de leerlingen in de Wet Vos. Deze monitoring geeft scholen een beter beeld van hoe het integraal op school gaat wat betreft de veiligheid en geeft hen daarmee direct aangrijpingspunten voor verbeteringen binnen de school zelf.

¹ Het beleid van beide inspecties focust zich vooral op kwetsbare groepen. De hoger opgeleide docenten ziet de NLA niet als zodanig (want mondig en kundig genoeg om de weg te kunnen vinden). Dit is een risicogerichte keuze. Het is de keuze van de wetgever dat de IvhO geen bevoegdheden heeft t.a.v. onderwijspersoneel. Ook IvhO richt zich dus op de kwetsbare groep, de minderjarige onderwijsdeelnemer.

Deze uitbreiding past in het geheel van geïntensiveerd toezicht vanuit de IvhO (hoewel expertise op arbeidsomstandigheden bij NLA zit).

- Informatie over de rechten en plichten van onderwijspersoneel en werkgevers beter verspreiden onder deze groepen en extra inzetten op voorlichting en bewustwording, waarmee de kennislacune kan worden gedicht. Hier kunnen OCW, SZW, NLA, IvhO, raden, bonden, werkgevers en SSV op korte termijn een bijdrage aan leveren.
- Verdere continuering van de bestaande samenwerking tussen de NLA en IvhO. Dit zal zorgen voor een meer integrale aanpak van veiligheid op school.
- De andere elementen van uw ambities op het vlak van de sociale veiligheid leveren ook voor het onderwijspersoneel direct profijt op: zij kunnen binnenkort terecht bij het steunpunt, ernstige incidenten van sociale onveiligheid die hen raken zullen vallen onder de meldplicht en zij zullen profijt hebben van een betere invulling van de functie van de vertrouwenspersoon.
- Samengevat zien we voor de directe uitwerking van de CA-opdracht we twee opties. We presenteren ook een derde, alternatieve optie (voorkeursoptie). Globaal luiden deze opties en hun voor- en nadelen als volgt:

Optie a: Verantwoordelijkheid voor toezicht komt naast Arbeidsinspectie bij Onderwijsinspectie te liggen (dubbeling)	Optie b: Onderwijsinspectie signaleert veiligheidsproblemen onder personeel en geeft dit door aan Arbeidsinspectie; Arbeidsinspectie houdt toezicht (en handhaaft indien nodig)	Optie c: alternatieve uitwerking CA-opdracht
Voordelen	Voordelen	Voordelen
1. Extra prikkel voor scholen om ook sociaal veiligheidsbeleid voor onderwijspersoneel te voeren omdat de IvhO sowieso al langskomt op scholen.	1. Beter uitvoerbaar dan optie a: zowel op papier als in praktijk. 2. Beide inspecties blijven verantwoordelijk voor de velden waar zij expertise op hebben: NLA bij arbeidsomstandigheden en IvhO bij onderwijskwaliteit. 3. Inspecties zijn elkaars oren en ogen (synergie), daardoor verwachte effect groter dan bij optie a. 4. Bouwt voort op reeds gemaakte (mondelinge) afspraken tussen beide inspecties.	1. Beter uitvoerbaar dan optie a en b. 2. Sluit aan bij de evaluatie van de Wet veiligheid op school. 3. Integrale aanpak sociale veiligheid op school (samenwerking IvhO en NLA). 4. Beeld van veiligheid onderwijspersoneel. 5. Onderwijspersoneel en scholen zijn op de hoogte van hun rechten en plichten.
Nadelen	Nadelen	Nadelen
1. Grote stelselwijziging: gaat lang(er) duren en meer kosten dan optie b. 2. Vraagt zeer veel capaciteit bij IvhO, risico dat dit niet lukt en lerarentekort verder wordt versterkt (vissen uit dezelfde vijver), en zet andere CA-opdrachten voor IvhO ook onder druk. 3. Het is de vraag of deze uitzonderlijke constructie voor onderwijspersoneel specifiek verdedigbaar is tegenover andere beroepsgroepen (bijv. zorgpersoneel). 4. Wakkert bredere discussie aan: enkel toezicht sociale veiligheid laten dubbelen, of gehele arbeidsomstandighedenbeleid onderwijssector? 5. Expertise IvhO zit niet op arbeidsomstandigheden. 6. Leidt tot erg veel onduidelijkheid bij besturen en onderwijspersoneel. Welke toezichthouder gaat over welk stukje? Zelfde onduidelijkheid kan tussen de toezichthouders ontstaan, wat ook de effectiviteit niet ten goede komt. 7. Zeer de vraag of deze maatregel impact zal hebben.	1. Deze optie voert de CA-opdracht niet uit zoals hij was bedoeld (komt niet tegemoet aan wens bonden en TK). 2. T.o.v. huidige situatie wekt deze optie ten onrechte de verwachting dat NLA meer toezicht gaat houden op de sociale veiligheid van onderwijspersoneel. Een dergelijke structurele intensivering van het toezicht past niet binnen de risicogerichte werkwijze van de NLA. 3. Protocol en wetgeving nodig met aandacht voor het delen van AVG-gevoelige informatie. 4. Expertise IvhO zit niet op arbeidsomstandigheden, besturen zullen naar verwachting commentaar hebben wanneer IvhO daar zonder bevoegdheden actie op gaat ondernemen. Doet af aan effectiviteit van toezicht op onderwijskwaliteit door IvhO.	1. Deze optie voert de CA-opdracht niet uit zoals hij was bedoeld (komt niet tegemoet aan wens bonden en TK). 2. Protocol en wetgeving nodig met aandacht voor het delen van AVG-gevoelige informatie uit de monitoring onderwijspersoneel.

- **Advies:** inzetten op de alternatieve variant, en daarmee de veiligheid van onderwijspersoneel verbeteren langs andere lijnen dan uitbreiding van de WPO, WVO en WEC met onderwijspersoneel.
- **Tijdspad:** 2022/2023: informeren/intensiveren samenwerking; eind 2024: wetstraject uitbreiding monitor afgerond.

Wijnstakkerd

3. Intensivering toezicht

Opdracht uit het CA: "De inspectie zet extra in op sociale veiligheid, krijgt ook tot taak in te gaan op individuele klachten en doet aangifte indien nodig."

- De IvhO werkt momenteel de intensivering van het toezicht uit. Zoals bekend is het aan de IvhO hoe het toezicht uiteindelijk wordt uitgewerkt.
- De beoogde intensivering krijgt vorm langs de volgende lijnen (zie ook de tekst van de inspectie in de bijlage achteraan deze nota):
 - Aanscherpen van bekendheid met het doen van meldingen, het ophalen van signalen en optimalisering van de registratie van deze signalen;
 - De classificatie van urgentie in signalen aanscherpen, zodat sneller follow-up en onderzoek door de IvhO plaatsvindt;
 - Sneller overgaan tot (uitgebreider) onderzoek;
 - Aanscherpen beslisregels rond herstelopdrachten en -termijnen;
 - Koppeling aan een voldoende scherpe escalatieladder.
- Zoals besproken met de IGO is het niet de inzet om het thema sociale veiligheid bij elk onderzoek expliciet mee te nemen. De uitwerking van het geïntensiverde toezicht op dit thema blijft, passend bij de werkwijze van de IvhO, risicogericht. De voorgestelde werkwijze zal wel bij aanzienlijk meer analyses en onderzoeken van de IvhO een thema zijn doordat er enerzijds vanuit een aantal van de andere ambities (meldpunt, meldplicht en monitoring) meer informatie binnenkomt en er anderzijds sprake is van een scherper afgesteld risicoanalyse.
- **Tijdspad:** 2022 en in de loop van 2023.

4. Maatregelen antidemocratische tendensen

- In het coalitieakkoord is de ambitie opgenomen om sneller in te grijpen bij informele onderwijsinstellingen en hun vertegenwoordigers die anti-integratief, antidemocratisch of antirechtsstatelijk opereren. We breiden de mogelijkheden om dat te doen uit en onderzoeken op welke manieren dat mogelijk is.
- Het conceptadvies van de Landsadvocaat is besproken op 31 mei. Het definitieve advies van de Landsadvocaat hebben wij in de week van 20 juni ontvangen. U wordt zo spoedig mogelijk door middel van een aparte nota op de hoogte gesteld van dit advies.
- OCW is in gesprek met de gemeentes Amsterdam, Delft, Den Haag, Rotterdam, Utrecht en Tilburg om beter zicht te krijgen op de manier waarop informeel onderwijs met een antidemocratisch en anti-integratief karakter wordt aangepakt.
- Daarnaast is OCW in gesprek met experts en belangrijke externe partijen, zoals het Verwey-Jonker Instituut en SPIOR.
- Begin volgend schooljaar zal een campagne starten om de postbus Veilige Les nader onder de aandacht te brengen. Deze postbus is ingericht om signalen te verzamelen over informeel onderwijs waar antirechtsstatelijke zaken voorkomen.
- De informele onderwijsplekken die antidemocratisch en anti-integratief onderwijs verzorgen kunnen invloed hebben op het formeel onderwijs. Om dit beter in kaart te brengen gaat OCW in gesprek met scholen en schoolleiders. We bekijken momenteel de mogelijkheid om een gesprek te organiseren via de AVS en om gebruik te maken van Denk mee met OCW, OCW Onderwijscommunity en de Teacher Tapp.

Wil graag snel update over wat belangrijk thema voor mij

Met?
Niet met mij ☺

Dit is een besluit tot een traject die keuzes graag voorleggen.

- Tot slot is OCW in gesprek met de inspectie om te onderzoeken wat kan worden gedaan tegen antidemocratische of antirechtsstatelijke waarden in lesmateriaal. Het is op basis van de Grondwet niet mogelijk om lesmateriaal in brede zin te beoordelen. De inspectie beoordeelt wel of het onderwijs geen antidemocratische of antirechtsstatelijke elementen bevat. Lesmateriaal kan in dit kader worden bekeken.
- U wordt na het reces gevraagd te besluiten over de voorgestelde beleidsreactie en over de 'agenda tegengaan antidemocratische tendensen'.
- We zullen na de zomer een verdiepingssessie met u en relevante partijen organiseren om zo de inzet effectief te laten zijn.

Dit is al heel lang, dus lijkt niet direct lokaal

alleen maar nog gering eerst.

II Maatregelen volgend uit toezeggingen

5. Meldplicht sociale onveiligheid
6. Meld- en overlegplicht seksuele intimidatie
7. Monitoringsuitbreiding sociale veiligheid
8. VOG en seksueel grensoverschrijdend gedrag
9. Pestwet Frankrijk
10. Wettelijke taak Stichting School en Veiligheid (SVV)

5. Meldplicht sociale onveiligheid

- De meldplicht ernstige incidenten sociale onveiligheid volgt uit het debat over Gomarus september 2021 en is toegezegd in de brief een veilig en vrij schoolklimaat van 4 maart jl. U heeft aangegeven hierop terug te komen in de brief sociale veiligheid in september 2022.
- De meldplicht sociale onveiligheid wordt door de IvHO als optie meegenomen als onderdeel van de intensivering toezicht.
- De meldplicht sociale onveiligheid kan op verschillende manieren worden uitgewerkt. Bij elk van deze uitwerkingen is de definitie van een ernstig incident een belangrijk vraagstuk. De definitie volgt op een later moment.
- Hieronder volgt een drietal opties voor de uitwerking van de meldplicht:
 - a) Kennisgevingplicht zoals bij schorsing en verwijdering
Bij schorsing en verwijdering bestaat op dat moment een kennisgevingsplicht. Door eenzelfde soort systeem te hanteren voor incidenten van ernstige sociale onveiligheid, registreren scholen een incident en melden dit bij de IvHO. De inspecteurs bekijken de meldingen en wanneer er aanleiding toe is zal dit worden meegenomen in het toezicht.
 - o Voordelen: directe mogelijkheid tot actie door de IvHO en wettelijke verplichting dus mogelijkheid tot handhaving, passend in een bestaande en bekende werkwijze voor scholen.
 - o Nadelen: lichte toename administratieve lasten voor scholen.
 - b) Incidentenregistratie
Scholen worden verplicht incidenten te registreren en deze periodiek door te geven aan de IvHO.
 - o Voordelen: beperkte toename administratieve lasten voor scholen en wettelijke verplichting dus mogelijkheid tot handhaving.

- Nadelen: door de periodieke melding kan niet direct actie worden ondernomen en een breed scala aan incidenten wordt gemeld waar niet altijd een handelingskader voor mogelijk is.
- c) Meldplicht incidenten bij de Vertrouwensinspectie
 Scholen maken een melding van incidenten bij de vertrouwensinspectie, zoals zij in overleg treden met de Vertrouwensinspectie bij een mogelijk vermoeden van seksueel misbruik van een met taken belast persoon ten opzichte van een leerling.
 - Voordelen: direct contact met een specialist bij de IvhO.
 - Nadelen: door melding bij de Vertrouwensinspectie ontstaat vertraging want de meldingen moeten uiteindelijk doorgegeven naar toezicht van de IvhO, extra capaciteit nodig bij de vertrouwensinspectie en toezicht, mogelijk meldingen van incidenten die niet bij de vertrouwensinspectie thuishoren maar toezicht van de IvhO waardoor de vertrouwensinspectie een doorgeeffunctie krijgt.
- **Tijdspad:** wetstraject eind 2024 afgerond.

6. Meld- en overlegplicht seksuele intimidatie

- De aanbeveling om de bestaande meld-, overleg- en aangifteplicht (MOA) seksueel misbruik uit te breiden naar seksuele intimidatie volgt uit het onderzoek seksueel grensoverschrijdend gedrag in het onderwijs uit 2020 en is in de beleidsreactie daarop ook toegezegd. U heeft aangegeven hierop terug te komen in de brief sociale veiligheid in september 2022.
- Een meld- en overlegplicht (MO) voor seksuele intimidatie wordt wettelijk verplicht (intimidatie is geen misdrijf, dus aangifte is niet aan de orde).
- In de praktijk betekent dit dat in het geval van een vermoeden van ofwel seksuele intimidatie of seksueel misbruik het bestuur in overleg dient te treden met de Vertrouwensinspectie.
- Voordelen van een MO voor seksuele intimidatie:
 - Besturen worden geholpen in de afweging of er sprake is van seksuele intimidatie of seksueel misbruik.
 - Scholen handelen in meer gevallen adequaat in het geval van seksueel misbruik en seksuele intimidatie.
 - Zicht op meerdere vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag door een met taken belaste persoon.
- Nadelen van een MO voor seksuele intimidatie:
 - Extra administratieve lasten voor besturen (zeker in samenhang met de andere maatregelen).
 - Extra capaciteit Vertrouwensinspectie nodig.
 - Mogelijke onduidelijkheid voor scholen wat betreft de samenhang met de meldplicht sociale veiligheid.
- **Tijdspad:** wetstraject eind 2024 afgerond.

7. Monitoringsuitbreiding sociale veiligheid

- Uitbreiding van de monitoring volgt uit de evaluatie van de Wet veiligheid op school en de daaropvolgende beleidsreactie in september 2021. U heeft aangegeven hierop terug te komen in de brief sociale veiligheid in september 2022.

- De voorgestelde aanpassing van de monitoring richt zich enerzijds op leerlingen (verdieping van de te stellen vragen en uitbreiding van het aandeel te bevragen leerlingen op een school) en anderzijds op het onderwijspersoneel (de monitoringsverplichting uitbreiden zodat ook het personeel jaarlijks verplicht op een beperkt aantal thema's bevroegd wordt). De uitwerking van de monitoring van het onderwijspersoneel is al eerder in deze nota aan de orde gekomen (zie punt 2 hierboven).
- De aanleiding van de aanpassing voor de leerlingen is gelegen in aanbevelingen uit de evaluatie van de Wet veiligheid op school (najaar 2021). Daarbij werd aangegeven dat het zinvol is te verkennen of een verbreding en verdieping van de monitoring van de leerlingen meer informatie oplevert. Deze informatie kan de school direct gebruiken bij een gerichtere evaluatie van het eigen veiligheidsbeleid. Voor de IvHO levert de monitoring meer en betere informatie die in het (geïntensiveerde) toezicht kan worden ingezet.
- Scholen gebruiken zeer uiteenlopende instrumenten om de leerlingen jaarlijks te monitoren. Indien wij al deze instrumenten willen aanpassen dan dienen de wet- en onderliggende regelgeving aangepast te worden.
- Het is het overwegen waard scholen te verplichten jaarlijks alle leerlingen te bevragen. Op die manier worden ook leerlingen die binnen de school een mogelijk kwetsbare minderheid vormen bevroegd. Doordat praktische alle leerlingen (vanaf groep 6 po) tegenwoordig beschikken over een laptop of tablet is het ook technisch goed mogelijk voor scholen dit te organiseren.
- Het blijft een feit dat niet alle leerlingen even goed bevroegd kunnen worden. Zo is het bijvoorbeeld niet eenvoudig kleuters op dit thema goed te bevragen en dit geldt zeker ook voor een deel van de leerlingen in het speciaal (voortgezet) onderwijs. Bij de verdere uitwerking zal is samenspraak met het veld worden gekeken wat hier mogelijk en zinvol is.
- **Tijdspad:** AMvB eind 2023 afgerond.

8. VOG en seksueel grensoverschrijdend gedrag

- In 2020 is onderzoek uitgevoerd naar seksueel grensoverschrijdend gedrag (SGG) in het onderwijs, sectoren po, vo, (v)so en mbo.
- Hieruit kwam o.a. naar voren dat uit cijfers van de inspectie blijkt dat het *aandeel* meldingen van de SGG-gevallen waarin een personeelslid bij de SGG betrokken is, stijgt.
- Naar aanleiding van dit onderzoek heeft uw ambtsvoorganger aan de TK toegezegd vervolgonderzoek te willen uitvoeren op dit thema. Het onderzoek zal na de zomer starten en wordt naar verwachting eind 2022 afgerond.
- Daarnaast kwam uit het onderzoek van 2020 dat de VOG-systematiek niet optimaal functioneert. De VOG toont aan dat een persoon geen strafbare feiten op zijn/haar naam heeft staan die een belemmering vormen bij het werken in een bepaalde sector. Een actuele VOG in het onderwijs dient nu enkel aangevraagd te worden bij indiensttreding. Veroordeeld seksueel overschrijdend gedrag door een personeelslid dat al werkzaam is op een school komt met het huidige systeem niet aan het licht bij de werkgever.
- Uw ambtsvoorganger heeft in april 2021 aangekondigd de VOG voor het onderwijs aan te willen scherpen. Om de mogelijkheden hierin te

verkennen hebben er ambtelijk gesprekken plaatsgevonden met JenV en SZW.²

- Er zijn twee manieren om de VOG aan te scherpen:
 - a) Overgaan op periodieke screening van personeel
 - De werkgever kan het onderwijspersoneel periodiek een nieuwe VOG aan laten aanvragen, bijvoorbeeld om de drie jaar. Als er tussen de eerdere VOG en de nieuwe aanvraag een veroordeling heeft plaatsgevonden (en dat strafbaar feit is relevant voor werken in de onderwijssector) wordt geen nieuwe VOG afgegeven.
 - Deze optie zou een aanscherping van het huidige beleid vormen omdat personeel vaker dan nu binnen één dienstverband een nieuwe VOG moet aanvragen. Deze optie filtert minder snel risico's voor de veiligheid van leerlingen dan optie 2 (continue screening). Het vraagt ook om een grotere administratieve last van werkgever en -nemer.
 - b) Overgaan op continue screening van personeel (voorkeursoptie)
 - Iedere verandering in de justitiële documentatie (in de volksmond: strafblad) van een personeelslid wordt doorgegeven aan Justis. Justis beoordeelt of het nodig is om diegene opnieuw te screenen. Als dat zo is, geeft Justis een signaal af aan de aangewezen toezichthouder voor die sector. De toezichthouder deelt de werkgever mede dat het voor personeelslid X nodig wordt gevonden een nieuwe VOG aan te vragen.
 - Bij deze optie ben je er snel(ler) bij als een personeelslid wordt veroordeeld voor een strafbaar feit dat een gevaar vormt voor de veiligheid van leerlingen en de administratieve lasten voor scholen en onderwijspersoneel zijn lager dan bij periodieke screening. De uitvoeringsconsequenties zijn wel groot: meerdere instanties krijgen er taken bij om de continue screening uit te voeren. Op de langere termijn zijn de kosten echter lager dan die van periodieke screening.
- De structurele kosten voor zowel de periodieke als de continue screening zijn **niet gedekt binnen de beschikbaar gestelde middelen en vragen aanvullende middelen.**
- **Tijdspad:** wetstraject eind 2024 afgerond.

9. Pestwet Frankrijk

- Frankrijk is het eerste en vooralsnog enige Europese land dat pesten expliciet strafbaar stelt. Volgens de initiatiefnemer van de wet is het voornaamste doel niet om kinderen achter slot en grendel te krijgen, maar om bewustwording te creëren en een afschrikwekkende boodschap uit te zenden: pesten kan niet, en wie het toch doet riskeert niet alleen een straf op school, maar ook strafrechtelijke vervolging. Deze straffen lopen uiteen van €45.000 boete en een celstraf van drie jaar, tot €150.000 boete en tien jaar celstraf.

² De screeningsautoriteit Justis valt onder verantwoordelijkheid van JenV. Met SZW is gesproken over ervaringen met continue screening van personeel in de kinderopvang.

- De Franse pestwet voorziet niet alleen in strafbaarstelling van pesten, maar ook in training voor docenten om pesten op school te voorkomen en voert een 'waakzaamheidsplicht' voor social mediabedrijven in.
- Het lijkt onwenselijk om het Franse model in Nederland toe te passen, om de volgende redenen:
 - In Nederland is de wet veiligheid op school reeds van toepassing, die eisen stelt aan sociale veiligheid op scholen en scholen verplicht werk te maken van sociale veiligheid.
 - Het kabinet zet sterk in op burgerschapsonderwijs en sociale veiligheid. Het zorgen voor een sociaal klimaat waarin leerlingen inherent voelen dat pesten verkeerd is, verdient voorkeur boven een situatie waarin gedreigd wordt met strafrechtelijke vervolging.
 - O.a. intimidatie, seksueel misbruik, mishandeling en belaging zijn reeds strafbare feiten, mocht pestgedrag echt uit de hand lopen.
 - Het lijkt onwaarschijnlijk dat het ministerie van Justitie en Veiligheid, die over het strafrecht gaan, bereid zal zijn een speciale pestwet op te stellen, laat staan om dit binnen een redelijke termijn te doen.
- In andere Europese landen wordt het tegengaan of het bestraffen van pesten vaak indirect via een van toepassing zijnde (Onderwijs)wet geregeld. Onder meer in Zweden en Spanje bevatten de respectievelijke Onderwijswetten verplichtingen aan de scholen om pesten tegen te gaan en risico's op pesten te mitigeren.
- Een andere groep landen kiest ervoor pesten niet expliciet in wetgeving te noemen, maar interpreteert de wetgeving rondom bijvoorbeeld intimidatie, seksueel geweld, mishandeling en diefstal als ook van toepassing op pesten. In veel Europese landen zijn dit strafbare feiten.
- **Advies:** in de septemberbrief kort schetsen hoe de Franse pestwet zich verhoudt tot wetgeving in andere Europese landen, w.o. Nederland, en aangeven dat u via inzet op andere maatregelen (w.o. die u noemt in de brief) pesten wil terugdringen.

10. Wettelijke taak Stichting School en Veiligheid (SVV)

- In het najaar van 2019 is de analyse in het kader van het programma Grondig van de subsidierelatie van OCW met Stichting School en Veiligheid (SSV) afgerond. Het programma Grondig is uitgevoerd om na te gaan of er in de langlopende subsidierelaties die OCW is aangegaan sprake is van staatssteunrisico's. Ten aanzien van SSV was de belangrijkste conclusie dat het zinvol is na te gaan of de functie van SSV verankerd dient te worden in een wettelijke taak.
- Ook naar aanleiding van de evaluatie van de Wet veiligheid op school is duidelijk dat ondersteuning van scholen bij het realiseren van hun wettelijke taak op dit vlak duurzaam nodig zal zijn. Al sinds vóór de implementatie van de wet vervult SSV een belangrijke functie in opdracht van OCW bij die ondersteuning.
- Om na te gaan of dit inderdaad zinvol is zullen een marktverkenning en een externe evaluatie van het functioneren van SSV worden uitgevoerd.
- Indien uit deze onderzoeken blijkt dat er 1) geen andere partij beschikbaar is die de volle breedte van de taken van SSV kan uitvoeren en 2) SSV haar taak naar behoren uitvoert, kan het zinvol zijn een wettelijke taak voor SSV op het vlak van de ondersteuning van scholen

Ik zou toch graag elementen wil uitwerken. Dit welk ook nog niet als heel scherpe analyse, maar advise/mening dan mogelijkheden tot aansluiting. Ofrang wel opties schetsen die geïnspireerd op Franse VS hier kunnen, van licht tot zwaarder.

ten aanzien van de sociale veiligheid te regelen. Dit aspect kan worden meegenomen in het wetsvoorstel Vrij en veilig onderwijs.

- **Tijdspad:** wetstraject eind 2024 afgerond.

Bijlage Geïntensiveerd toezicht Ivho

De inspectie zet in op versterking van de bekendheid van de vertrouwensinspectie, waarbij maatregelen waarvan op korte termijn effect kan worden verwacht met voorrang worden uitgevoerd. Momenteel wordt gewerkt aan aanpassing van de website van de inspectie gericht op optimalisering van de vindbaarheid en toegankelijkheid van informatie voor alle relevante doelgroepen. Daarnaast wordt ingezet op actieve versterking, zoals door verspreiding van een flyer met informatie over de vertrouwensinspectie, gericht op versterking van de bekendheid van deze voorziening en het beroep dat op de vertrouwensinspectie kan worden gedaan. Daarin tevens aandacht voor de wettelijke plicht tot onverwijlde melding, overleg en aangifte die in het onderwijs en voor de kinderopvang van toepassing is. De versies voor de BES-eilanden (in Nederlands, Engels en Papiaments) werden reeds verspreid, en voor de verspreiding in Nederland is het begin van schooljaar 2022/23 gekozen als meest effectieve moment. Ook is sprake van uitwisseling van informatie met de Stichting School en Veiligheid en draagt de inspectie bij aan versterking van aandacht voor het thema door de verzorging van workshops in het aanbod van SSV. Tenslotte is vergroting van de bekendheid van de vertrouwensinspectie en het beroep dat daarop kan worden gedaan onderdeel van het overleg met de Raden, waarbij tevens aandacht geschonken wordt aan de bevindingen zoals vermeld in het rapport Beke over seksueel grensoverschrijdend gedrag in het onderwijs met door taken belaste personen. Ondertussen laat de praktijk zien dat ouders, studenten, schoolleiders en besturen de vertrouwensinspectie weten te vinden, zoals wordt geïllustreerd door de aantallen melding die weer liggen op het niveau voorafgaand aan de Covid-periode.

Als het gaat om versterking van de aandacht voor een adequate afhandeling van incidenten, signalen en meldingen van ouders en anderen, is optimalisering van de bekendheid en toegankelijkheid van de vertrouwensinspectie een van de lijnen waarop wordt ingezet. Dat geldt evenzo voor optimalisering van de toegankelijkheid van het Loket voor Klantcontact, waar ouders en anderen terecht kunnen, geïnformeerd kunnen worden of meldingen kunnen doen. De versterking op korte termijn richt zich op verduidelijking van de informatie die hierover op de website van de inspectie te vinden is, ten einde de toegankelijkheid en duidelijkheid voor ouders, leerlingen en anderen te vergroten.

Toezeggingen aan Kamer	Stand van zaken
Brief september	
In de volgende Kamerbrief zullen onderstaande onderwerpen worden meegenomen: - Steunpunt - Aanpak informeel onderwijs en beleidsagenda antidemocratische tendensen - Verbetering klachtenstelsel (incl. takenpakket vertrouwensinspecteurs) - Intensivering toezicht - Veiligheid leraren - Meldplicht - Uitbreiden en versterken monitoring - Invulling CA-opdracht Verbreding wet naar leraren - Franse pestwet - Zicht op bijscholing t.a.v. sociale veiligheid - Aandringen op aangifte doen bij scholen - Aandacht voor sociale veiligheid bij de lerarenopleidingen	In deze nota worden verschillende beslispunten voorgelegd. Op basis hiervan zullen deze onderwerpen verder worden uitgewerkt zodat de Kamer na de zomer kan worden geïnformeerd over de voortgang. De brief zal in September worden verstuurd.
Centraal meldpunt sociale veiligheid	
Motie Peters over uitvoeringstoets bij scholen. De zorg is dat dit meldpunt bij scholen alleen ellende zal toevoegen.	Motie is afgedaan. Wij zijn hierover met u in gesprek geweest n.a.v. de nota's over de uitwerking van het steunpunt.
We nemen mee dat de intensivering toezicht en de inrichting klantcontact en meldpunt VI moet aansluiten bij de uitwerking van het steunpunt en de aanpassingen in het klachtenstelsel (D66).	Bij de uitwerking van de intensivering van het toezicht, het steunpunt en de versterking van het klachtenstelsel wordt steeds gelet op de aansluiting van deze zaken op elkaar. Hierover vindt geregeld overleg met de IvHO plaats.
Versterken monitor sociale veiligheid	
LAKS betrekken bij het aanpassen van de monitor sociale veiligheid (PvdA).	Met LAKS is geregeld contact over thema's gerelateerd aan sociale veiligheid. Ook op dit punt zullen zij op passende momenten worden betrokken.
De monitor sociale veiligheid jaarlijks uitvoeren i.p.v. tweejaarlijks (PvdA). <i>Des uitgesteld?</i>	Net als in 2021 zal er in 2022 een landelijke monitor plaatsvinden. Dit wordt gedaan om de ontwikkelingen n.a.v. de coronajaren beter in de gaten te kunnen houden op landelijk niveau. Onder normale omstandigheden is het voldoende elke twee jaar een landelijk beeld op te halen. Mede omdat scholen zelf wel elk jaar monitoren en op dat niveau maatregelen kunnen treffen.
Verbetering klachtenstelsel	
Kijken naar de structuur en opleidingen van vertrouwenspersonen (GL).	Dit wordt momenteel uitgezocht en zal worden meegenomen in bij de verbetering van het klachtenstelsel in de Septemberbrief.
Voor de zomer wordt de beleidsreactie op het onderzoek naar het klachtenstelsel afgerond om vervolgens met verbetervoorstellen aan de Kamer te sturen (geen termijn genoemd).	Het onderzoek naar het klachtenstelsel is 25 mei jl. gepubliceerd. Het onderzoek wordt voor het reces met de Kamer gedeeld.
Meenemen van signalen	
Motie van Meenen om de inspectie opdracht te geven altijd werk te maken van individuele meldingen en signalen van onveiligheid. <i>Wel/niet uitgesteld?</i>	Uw ambtsvoorganger heeft aangegeven dat dit de handelswijze van de inspectie betreft en er ondertussen (sinds de casus VMBO Maastricht) zaken zijn verbeterd in het toezicht. Het oordeel over de motie is aan de Kamer gelaten en in de Kamerbrief Sociale veiligheid is het uitgangspunt van deze motie wederom bevestigd.
LBVSO vragen hun signalen van onveiligheid te delen (PvdA).	LBVSO heeft hun signalen 11 april jl. met ons gedeeld. De input wordt meegenomen in de uitwerking van verschillende van de ambities (steunpunt, verbetering klachtenstelsel en monitoring).
Aandacht voor aangifte	
Motie Beertema over het dringend onder de aandacht brengen bij scholen van het doen van aangifte bij ernstige geweldsincidenten	Motie is afgedaan. Het is meerdere keren bij de PO- en VO-raad onder de aandacht gebracht. Er is benadrukt dat scholen ook namens het slachtoffer aangifte kunnen doen.

even bespreken. hier heb ik in de brief een nieuwe toezegging er gedaan toch?

<i>Verbreden wet</i>	
Motie van Meenen om de Wet sociale veiligheid te verbreden naar leraren en onderwijsondersteunend personeel	In deze nota weegt u de voor- en nadelen af en maakt u hier een beslissing over. De Kamer wordt in september hierover geïnformeerd.
<i>Meldplicht</i>	
Motie Peters en Pouw-Verweij over het uitbreiden van de meldplicht naar incidenten (sociale) veiligheid	Deze motie zal op den duur worden afgedaan door het instellen van een meldplicht voor ernstige incidenten sociale onveiligheid en het uitbreiden van de bestaande meldplicht seksueel misbruik naar seksuele intimidatie. In deze nota maakt u keuzes over de uitwerking van deze meldplicht(en).
<i>Monitoring</i>	
Aandacht voor helder taalgebruik voor leerlingen die de taal minder machtig zijn (GL).	Dit wordt meegenomen in de uitwerking en opdrachtomschrijving van de monitoring.

TER VOORBEREIDING

Aan: MPVO

Voortgezet Onderwijs

Van

Datum

03 februari 2023

Referentie

35714371

Bijlagen

PPT wetstraject VVO

nota

Gesprek voortgang wetstraject vrij en veilig onderwijs
(deel: sociale veiligheid)

Aanleiding

- Op woensdag 8 februari gaat u in gesprek over het wetstraject Vrij en Veilig Onderwijs.
- In dit wetstraject worden verschillende maatregelen uitgewerkt die u in de kamerbrief vrij en veilig onderwijs van 18 november jl. heeft aangekondigd.¹
- Aanleiding voor dit gesprek is de fase waar het wetstraject zich nu in bevindt. Er liggen verschillende opties en vervolgstappen op tafel. Graag gaan we in gesprek over uw wensen omtrent de verschillende maatregelen en vervolgstappen.

Toelichting

- Doel van het gesprek is om richting te krijgen om uw wensen mee te nemen in de wetsvoorstellen.
- Wij zullen over de volgende punten bijpraten:
 - Uitbreiding meld- en overlegplicht seksuele intimidatie
 - Meldplicht sociale onveiligheid
 - Uitbreiding en verdieping monitor leerlingen
 - Opzetten monitor onderwijspersoneel
 - Versterken klachtenstelsel
 - Intern: Vertrouwenspersoon
 - Extern: Verstevigen klachtenstelsel
 - Planning wetstraject
 - Steunpunt sociale veiligheid
- Bij het gesprek zijn aanwezig: Inge Vossenaar (DGPV), Alieke Koopman (PO), Job Persoonsg... (VO), Ankie Bosman (VO), Venne Vrijburg (VO), Stefan Philipsen (WJZ).

¹ [Kamerbrief over Vrij en veilig onderwijs | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

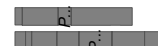

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

**Middelbaar Beroeps
Onderwijs**

Van

Datum

22 februari 2023

Referentie

36287394

Bijlagen

Intern OCW afgestemd
HOenS, MBO

nota

Uitbreiding meld-, overleg- en aangifteplicht
zedenmisdrijven voor mbo en ho

Aanleiding

MPVO werkt aan een wetsvoorstel met betrekking tot sociale veiligheid in het onderwijs. De meeste wijzigingen die daarin worden voorgesteld gelden uitsluitend voor het primair en voortgezet onderwijs. Voor drie wijzigingsvoorstellen is de vraag of de wijzigingen ook in het mbo en ho doorgevoerd moeten worden. Dit betreft (1) het uitbreiden van de meld-, overleg- en aangifteplicht zedenmisdrijven met een meld- en overlegplicht seksuele intimidatie, (2) de meld-, overleg- en aangifteplicht zedenmisdrijven laten gelden voor alle leerlingen en studenten, in plaats van alleen minderjarigen, en (3) het invoeren van een meldplicht voor incidenten van sociale onveiligheid. Volgens planning gaat het wetsvoorstel, inclusief eventuele wijzigingen in Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW), half maart in internetconsultatie.

Middels deze nota vragen wij u om een besluit aangaande deze drie wijzigingsvoorstellen, zodat dit in het wetsvoorstel verwerkt kan worden. Het uiteindelijke wetsvoorstel zal u via de DGPV-lijn ter goedkeuring voorgelegd worden. MPVO heeft het voortouw bij het wetsvoorstel. Tevens vragen wij u om een besluit aangaande uw formele betrokkenheid bij het wetsvoorstel.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd in de WEB en WHW:
 - De meld-, overleg- en aangifteplicht voor zedenmisdrijven uit te breiden met een meld- en overlegplicht voor seksuele intimidatie.
 - De meld-, overleg- en aangifteplicht voor zedenmisdrijven en de meld- en overlegplicht voor seksuele intimidatie te laten gelden voor alle leerlingen en studenten, meer- en minderjarig.
 - Geen registratie- en meldplicht voor incidenten van sociale onveiligheid in te voeren.
- Voor wat betreft uw formele betrokkenheid bij het wetsvoorstel wordt u geadviseerd te kiezen voor de variant 'MPVO in overeenstemming met MOCW'. Bij deze variant is uw akkoord nodig, maar ondertekent u geen stukken en heeft u geen contraseign op de wet. Dit omdat het overgrote deel van het wetsvoorstel het primair en voortgezet onderwijs betreft.

Toelichting

Meld-, overleg- en aangifteplicht zedenmisdriften

In alle onderwijswetten, van primair onderwijs t/m hoger onderwijs, is bepaald dat indien een binnen de onderwijsinstelling met taken belast persoon (bijvoorbeeld een docent) zich mogelijk schuldig maakt of heeft gemaakt aan een zedenmisdrif jegens een minderjarige leerling of student, het bestuur dit moet melden bij de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs. In overleg tussen bestuur en vertrouwensinspecteur wordt vervolgens bekeken of er mogelijk sprake is van een strafbaar feit. Als uit het overleg blijkt dat daarvan een redelijk vermoeden is, moet het bestuur aangifte doen. Tevens is bepaald dat wanneer een met taken belast persoon bekend is geworden dat een collega zich mogelijk schuldig maakt of heeft gemaakt aan een dergelijk zedenmisdrif jegens een minderjarige leerling of student, hij dit dient te melden bij het bestuur. Zie ook de schematische weergave verderop in deze nota.

Waarom uitbreiding met een meld- en overlegplicht seksuele intimidatie?

In opdracht van OCW is in 2020 onderzoek uitgevoerd naar seksueel grensoverschrijdend gedrag in het onderwijs.¹ Eén van de aanbevelingen uit het rapport is om voor alle vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag een meld- en overlegplicht in te voeren. De reden hiervoor is dat gevallen van seksueel grensoverschrijdend gedrag door met taken belaste personen (TBP) niet altijd aan het licht komen door onjuiste afwegingen die gemaakt worden op het moment dat de onderwijsinstelling geconfronteerd wordt met een incident of melding. Dat onderwijsinstellingen onjuiste afwegingen maken komt door een gebrek aan kennis en kunde als het gaat om hoe om te gaan met mogelijke gevallen van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Voormalig minister Slob heeft in mei 2021 aan de TK toegezegd deze aanbeveling uit te werken.

Deze aanbeveling kan worden uitgewerkt door de huidige meld-, overleg-, en aangifteplicht voor zedenmisdriften in de onderwijswetten uit te breiden met een meld- en overlegplicht voor seksuele intimidatie. Met 'zedenmisdriften' wordt bedoeld op misdriften als bedoeld in Titel XIV van het Wetboek van Strafrecht. Seksuele intimidatie binnen een onderwijsinstelling is geen zedenmisdrif. Echter, het verschil tussen een zedenmisdrif en seksuele intimidatie is niet altijd makkelijk te maken. Door de meld- en overlegplicht uit te breiden met seksuele intimidatie kan de onderwijsinstelling met de vertrouwensinspecteur bekijken of het inderdaad seksuele intimidatie betreft of toch een zedenmisdrif waarvoor aangifte moet worden gedaan. Op die manier wordt op juiste gronden gekozen voor ofwel aangifte, ofwel andere stappen.

¹ Kamerstuk 35570-VIII-91

Waarom ook in WEB en WHW de meld- en overlegplicht uitbreiden met seksuele intimidatie?

Het rapport over seksueel grensoverschrijdend gedrag in het onderwijs richt zich voornamelijk op primair en voortgezet onderwijs. Echter, er is geen aanleiding om te veronderstellen dat in het ho en mbo andere afwegingen worden gemaakt bij meldingen. Mede met het oog op consistente onderwijswetgeving adviseren we om de uitbreiding van de meld- en overlegplicht met seksuele intimidatie ook in de WEB en WHW door te voeren.

Waarom opheffen beperking tot minderjarigen?

De huidige wettelijke meld-, overleg- en aangifteplicht ziet op een mogelijk zedendelict tussen een met taken belast persoon en een minderjarige leerling of student. De redenering achter deze keuze bij de wetswijziging van 1999 was dat leerlingen en studenten die minderjarig zijn naar het oordeel van de regering een verdergaande bescherming behoeven dan meerderjarige leerlingen en studenten.

Ook voor meerderjarige leerlingen of studenten geldt echter dat zij zich veelal in een afhankelijkheidspositie bevinden ten opzichte van een met taken belast persoon (bijvoorbeeld een twintigjarige student ten aanzien van een hoogleraar). Het is problematisch als signalen van seksuele intimidatie of zedenmisdriven jegens meerderjarige leerlingen of studenten niet op dezelfde manier worden behandeld als bij een minderjarig slachtoffer. Vanwege de afhankelijkheidsrelatie die inherent is aan een onderwijssituatie ongeacht de leeftijd van de leerling of student, adviseren we in de WEB en WHW de beperking tot minderjarigen in de meld-, overleg- en aangifteplicht voor zedenmisdriven op te heffen en ook de nieuw in te voeren meld- en overlegplicht voor seksuele intimidatie voor zowel meer- als minderjarigen te laten gelden. Dit is ook passend bij de maatschappelijke ontwikkelingen sinds 1999. Inmiddels is er veel meer aandacht voor de grote gevolgen van seksueel grensoverschrijdend gedrag, ook bij meerderjarigen.

Gevolgen van deze wijzigingen voor het veld

Het mbo heeft een studentenpopulatie van meer- en minderjarigen. In 2021 was 68,4% van de mbo studenten aan bekostigde instellingen 18 jaar of ouder. Het opheffen van de beperking tot minderjarigen in de meldplicht zorgt voor gelijkheid en duidelijkheid in het veld: voor alle studenten geldt dezelfde procedure. In het ho zijn weinig minderjarige studenten. De voorgestelde wetswijziging heeft daarom (getalsmatig) veel impact op het ho, waar de meldplicht als een nieuwe verplichting zal worden ervaren. Te verwachten valt dat het aantal meldingen substantieel zal toenemen.

De uitbreiding met seksuele intimidatie, voorlopig gedefinieerd als 'indringend seksueel benaderen', heeft voor mbo en ho een andere impact dan voor po en vo. Waar het seksueel benaderen van kinderen altijd seksuele intimidatie is en gemeld moet worden, is in een omgeving van meerderjarigen de context van

belang. In de formulering van de wettekst en de memorie van toelichting zal hier oog voor zijn. Goede voorlichting over de wetswijziging aan en binnen de instellingen, bijvoorbeeld in de vorm van een handreiking, kan behulpzaam zijn voor een goede implementatie en bijdragen aan de bewustwording.

In het ho bent u in gesprek met de koepels, werknemers- en studentenorganisaties over een integrale aanpak sociale veiligheid. Deze mogelijke wetswijzigingen kunnen in de beleidsbrief hierover (te verzenden in maart 2023) onder het kopje Toezicht en handhaving worden aangekondigd. VH en UNL zijn ambtelijk geïnformeerd over deze mogelijke wetswijzigingen. Zij zijn van mening dat dit een onnodige verzwaring van de regelgeving is. In het verdere overleg met de koepels is dit een aandachtspunt.

Registratie- en meldplicht incidenten van sociale onveiligheid

Tijdens het debat over het Gomarus college op 30 september 2021 hebben de leden Peters (CDA) en Pouw-Verweij (JA21) een motie over een meldplicht ingediend. Met deze motie werd het kabinet verzocht om ervoor te zorgen dat de bestaande meldplicht voor zedenmisdrijven wordt uitgebreid met incidenten van (sociale) veiligheid en het welbevinden van leerlingen (Kamerstukken 2021/2022, 31289, nr. 491).

MPVO heeft aangegeven deze motie uit te werken in samenhang met de bestaande meld-, overleg- en aangifteplicht voor zedenmisdrijven en de toegezegde uitbreiding daarvan. MPVO heeft dit gedaan door in het conceptwetsvoorstel een registratieplicht voor veiligheidsincidenten ² op te nemen. Waar het om ernstige of regelmatige veiligheidsincidenten ³ gaat, is er vervolgens een meldplicht bij de inspectie (niet de vertrouwensinspecteur).

Waarom de registratie- en meldplicht veiligheidsincidenten niet invoeren in WEB en WHW?

MBO en HO&S adviseren om deze meldplicht niet voor mbo en ho in te voeren:

- Op het moment ontbreekt een probleemanalyse op basis waarvan kan worden geconcludeerd dat dit echt noodzakelijk is voor het mbo en ho. Daarnaast zijn de definities en voorbeelden van 'veiligheidsincidenten' zoals die voor po en vo gebruikt worden, niet zonder meer van toepassing in het mbo en ho.
- Wetgeving op het gebied van sociale veiligheid is in het mbo en ho anders dan in het funderend onderwijs. In het mbo en ho is er bijvoorbeeld voor het bestuur geen expliciete verplichting op het gebied van sociale veiligheid. Voor zover het bestuur gezag een zorgplicht voor sociale

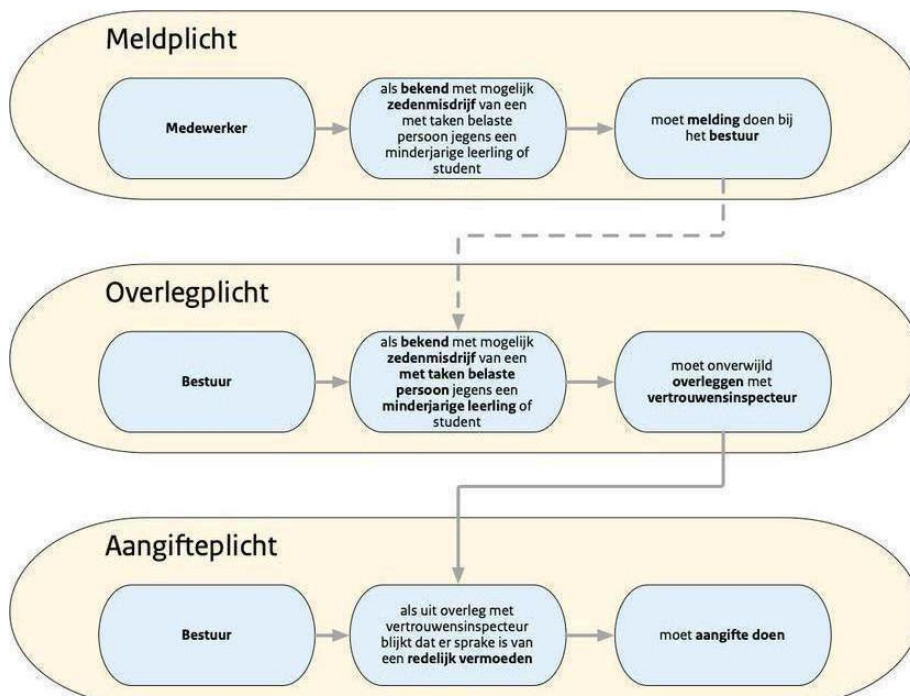
² Iedere gebeurtenis onder verantwoordelijkheid van het bestuur waarbij een leerling, ouder of personeelslid fysieke of mentale schade wordt toegebracht, wapenbezit, seksuele intimidatie en seksueel misbruik, stelselmatige pesterijen, discriminatie, bedreiging, vernieling of diefstal van goederen en bezit van, handel in of gebruik van drugs.

³ Voorbeelden van ernstige veiligheidsincidenten zijn fysiek geweld dat ernstig letsel tot gevolg heeft, stelselmatige pesterijen en vuurwapenbezit.

veiligheid heeft, moet deze impliciet worden opgemaakt uit andere (algemeen geformuleerde) zorgplichten. De door MPVO beoogde registratieplicht voor veiligheidsincidenten en meldplicht voor ernstige veiligheidsincidenten zou dus niet zijn ingebed in bredere sociale veiligheidsverplichtingen en is daarmee vooralsnog niet passend /te gedetailleerd voor mbo en ho.

- Mbo werkt aan de Monitor Integrale Veiligheid. Hiermee krijgen we rond de zomer 2023 een volledig beeld van wat er speelt in het mbo. Aan de hand van de daaruit volgende probleemanalyse kunnen eventuele vervolgstappen gekozen worden.
- In het ho zou via het netwerk van integrale veiligheidsmanagers van hogescholen en universiteiten een beeld opgehaald kunnen worden hoe instellingen omgaan met 'ernstige incidenten' en aard en aantal hiervan.

Schematische weergave van de huidige meld- overleg- en aangifteplicht

Bron: Vertrouwensinspectie

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
(geen)

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

Primair Onderwijs

Van

Persoo...

Datum

15 juni 2023

Referentie

37399960

Bijlagen

Wetsvoorstel en AMvB

Brief aan AP – wetsvoorstel

Brief aan AP – AMvB

Intern OCW afgestemd

WJZ, VO, MBO, HO&S, DE

nota

Start internetconsultatie wetsvoorstel Vrij en veilig
onderwijs en AMvB monitoring leerlingen

Aanleiding

Met het bijgevoegde wetsvoorstel Vrij en veilig onderwijs en de amv b monitoring leerlingen wordt uitvoering gegeven aan een belangrijk deel van de ambities van het kabinet rond vrij en veilig onderwijs (deel veiligheid op school; over informeel onderwijs volgt een apart wetsvoorstel). Om het wetsvoorstel op 1 augustus 2025 in werking te laten treden is het van belang het wetsvoorstel voor het zomerreces in internetconsultatie te laten gaan. Daarnaast heeft voormalig MPVO gevraagd om opties voor de in het coalitieakkoord opgenomen meldplicht rond eerwraak, genitale verminking en huwelijksdwang.

Geadviseerd besluit

- Akkoord te gaan met het starten van de internetconsultatie voor het wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs (hierna wetsvoorstel VVO) en de AMvB monitoring leerlingen en die te laten lopen van 15 juli tot en met 24 september.
- Akkoord te gaan met het verzenden van het wetsvoorstel en de AMvB aan de Autoriteit Persoonsgegevens en de bijbehorende brieven te ondertekenen.

Kernpunten

Naast akkoord op het wetsvoorstel en het starten van de internetconsultatie is er nog een aantal specifieke beslispunten.

- A. Algemene maatregel van bestuur monitor leerlingen
 - Bent u akkoord met het opnemen van twee vragen in de internetconsultatie over 1) specifieke discriminatiegronden en 2) de minimumnorm dat bevraging vanaf groep 5 verplicht is?
- B. Wetsvoorstel
 - Bent u ermee akkoord de incidentenregistratie in het toezicht mee te nemen bij de reguliere onderzoeken, zodat de inspectie de registratie dan in kan zien?
- C. Meldplicht eengerelateerd geweld, huwelijksdwang en vrouwelijke genitale verminking.
 - Bent u akkoord met het voortzetten van het gezamenlijke traject met VWS, om scenario's uit te werken en navolging te geven aan de afspraak in het coalitieakkoord omtrent een meldplicht voor eengerelateerd geweld, huwelijksdwang en vrouwelijke genitale verminking?

TOELICHTING WETSVOORSTEL EN AMVB

Wij leggen u zowel een AMvB als een wetsvoorstel voor. De AMvB steunt op de bestaande wettelijke grondslag en breidt de monitoringsverplichting voor leerlingen uit. Eerder is toegezegd dat vooruitlopend op het wetsvoorstel de monitoringsverplichting voor leerlingen bij algemene maatregel van bestuur zou worden uitgebreid. Het wetsvoorstel bevat nieuwe wettelijke verplichtingen op het terrein van de uitbreiding veiligheidsmonitor, melding en registratie van incidenten, en het versterken van het klachtenstelsel.

Datum
15 juni 2023

A. Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) monitor leerlingen

Aanvullende vereisten veiligheidsmonitor leerlingen (AMvB)

- In het besluit wordt als uitgangspunt genomen dat iedere leerling die daartoe redelijkerwijs in staat is deelneemt aan de monitor. Dit criterium vervangt het bestaande criterium, dat verplicht een representatief deel van de leerlingen te bevragen in de monitor.
- Daarnaast wordt verplicht in de monitor specifiek te vragen naar ervaringen met:
 - mishandeling;
 - seksuele intimidatie en zedenmisdriven;
 - discriminatie;
 - pesten.

Aandachtspunten:

- Wij stellen voor tijdens de internetconsultatie de volgende vraag te stellen naar de wenselijkheid van verdere specificatie van de discriminatiegronden:
 - *Vindt u dat er verdere discriminatiegronden moeten worden voorgeschreven in dit besluit, en waarom? Welke vormen zouden er in een beperkt (maximaal 3 à 4 vormen) lijstje in ieder geval opgenomen moeten worden?*
- Basisschoolleerlingen in groep één tot en met vier hebben doorgaans nog een te lage taalvaardigheid hebben om de vragenlijsten goed in te vullen. Daarom is er een minimumnorm vanaf groep 5 opgenomen. Er is wel een ontwikkeling waarin steeds meer passende instrumenten beschikbaar komen. Daarbij is de afweging of een minimumnorm deze ontwikkeling niet remt. Wij stellen voor tijdens de internetconsultatie de volgende vragen op te nemen over de wenselijkheid van de minimumnorm:
 - *Geef u de voorkeur aan een minimumnorm of het verplichten monitoren van alle leerlingen, met het risico dat scholen niet altijd passende instrumenten gebruiken?*
 - *Als er een minimumnorm komt, wat heeft dan uw voorkeur: een minimumnorm vanaf groep 5 of juist hoger of lager, of een verplichting om alle leerlingen te bevragen op een wijze die past bij de leeftijd van de leerlingen?*
- Er zijn groepen leerlingen voor wie nu geen passend instrument bestaat. Denk daarbij aan het bijzonder onderwijs of internationale schakelklassen. Voor hen zal het niet altijd mogelijk zijn om deel te nemen aan de monitor. Op het moment dat er passende instrumenten beschikbaar zijn voor deze doelgroep zal het schoolbestuur verplicht zijn ook deze leerlingen te monitoren.

- Bent u akkoord met het opnemen van twee vragen in de internetconsultatie over 1) specifieke discriminatiegronden en 2) de minimumnorm dat bevraging vanaf groep 5 verplicht is?

Datum
15 juni 2023

B. Wetvoorstel Vrij en Veilig Onderwijs

1. *Uitbreiding veiligheidsmonitor: monitoringsverplichting onderwijspersoneel*

- Het wetsvoorstel verplicht om de veiligheid van onderwijspersoneel te monitoren. Deze verplichting geldt al voor leerlingen.
- Met deze verplichting wordt gevolg gegeven aan een tweetal moties van de leden Van Meenen en Kwint.¹
- Hiermee komt er een nadere uitwerking aan de zorgplicht van het bevoegd gezag voor de integrale veiligheid op school. In deze verplichting komen de algemene zorgplichten die het bevoegd gezag heeft voor de veiligheid op school, vanuit de arbo- en de onderwijswetgeving, samen.

2. *Melding en registratie van veiligheidsincidenten*

De registratie- en meldplicht bestaat uit een combinatie van een absolute en een relatieve norm. Ten eerste bevat het wetsvoorstel bevat een registratieplicht voor veiligheidsincidenten, zoals bedreigingen. Ten tweede bevat het wetsvoorstel ook een meldplicht voor de meest ernstige veiligheidsincidenten. Daarmee hebben we uitvoering proberen te geven aan hetgeen besproken is tijdens de brainstorm met voormalig MPVO van 8 februari jl.

2.1 *Registratieplicht veiligheidsincidenten*

- Het wetsvoorstel regelt dat scholen verplicht worden om veiligheidsincidenten te registreren die zich voordoen onder de verantwoordelijkheid van de school (kan ook tijdens excursie zijn). Het gaat dan bijvoorbeeld om bedreiging, discriminatie, fysiek geweld en wapenbezit.
- Het bevoegd gezag dient tevens een veiligheidsincident dat niet plaatsvindt onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag, maar ernstige gevolgen heeft voor de orde of veiligheid op de school, te registreren. Een voorbeeld hiervan is een zware vechtpartij tussen leerlingen buiten school, die grote impact heeft op de school.

Aandachtspunten:

- De inspectie kan de incidentenregistratie in zien bij onderzoeken en zo in het toezicht betrekken. Er is geen verplichting opgenomen om de incidentenregistratie jaarlijks naar de inspectie te verzenden. De registratieverplichting heeft een duidelijke functie als hulpmiddel voor scholen voor de evaluatie van het interne beleid. Het tevens gebruiken als een toezichtmiddel kan de registratiebereidheid van scholen schaden. Daarnaast heeft de Inspectie zorgen geuit over de toezichtslast die het analyseren van deze registraties met zich mee zou brengen en benadrukt zij dat dit niet proportioneel is tot de baten. Daarnaast geeft de registratie zonder de context

¹ *Kamerstukken II* 2018/19, 29240, nr. 93 (aangehouden motie) en *Kamerstukken II*, 2019/20, 29240, nr. 116 (aangenomen motie).

van de school mogelijk een misvormd beeld van de veiligheid, wat de kwaliteit van toezicht kan schaden.

- De registratie en meldplicht zijn besproken met de PO-Raad en VO-raad. De raden onderstrepen het belang om in scholen een veilige school klimaat voor leerlingen te realiseren, maar vinden de registratie - en meldplicht tezamen een te flinke verzware van de administratieve belasting voor scholen.

Datum
15 juni 2023

Beslispunt:

- Bent u ermee akkoord de incidentenregistratie in het toezicht mee te nemen bij de reguliere onderzoeken, zodat de inspectie de registratie dan in kan zien?

2.2 Meldplicht ernstige veiligheidsincidenten

- Het wetsvoorstel regelt een plicht om veiligheidsincidenten waar bij ernstige sociale, psychische of fysieke schade ontstaat voor een leerling, ouder of personeelslid te melden bij de inspectie. Daaronder valt tenminste:
 - fysiek geweld met zwaar lichamelijk letsel tot gevolg;
 - pesterijen met een stelselmatig karakter die resulteren in zwaar lichamelijk letsel of die de dood tot gevolg hebben;
 - bezit van, handel in of gebruik van vuurwapens.

2.3 Uitbreiding meld- overlegplicht zedenmisdrijven

- De meld- en overlegplicht voor seksueel misbruik wordt uitgebreid naar seksuele intimidatie. Onder seksuele intimidatie wordt het volgende verstaan: het op een indringende wijze seksueel benaderen, door middel van een opmerking, gebaar, of aanraking. Dit betekent dat het bevoegd gezag ook in overleg moet treden met de vertrouwensinspecteur indien er aanleiding is om te vermoeden dat een met taken belast persoon schuldig is aan een indringende vorm van seksuele intimidatie.
- Het wetsvoorstel regelt dat de meld- en overlegplicht voor zowel minderjarige als meerderjarige leerlingen of studenten geldt. Deze uitbreidingen zullen ook gelden in het MBO en HO met uitzondering van benaderingen in het kader van een gelijkwaardige situatie tussen een met taken belast persoon en een meerderjarige student.

Aandachtspunten:

- U bent op 6 maart akkoord gegaan met de uitbreiding van de meld-, overleg- en aangifteplicht zedenmisdrijven in het MBO en HO.

3. Versterken klachtenstelsel/vertrouwenspersoon

3.1 Verplichting vertrouwenspersoon

- Scholen worden verplicht een intern én extern vertrouwenspersoon aan te wijzen.
- De vertrouwenspersoon krijgt de volgende taken:
 - ouders, leerlingen en personeelsleden met een klacht over het bevoegd gezag of een personeelslid bij te staan;
 - het bevoegd gezag gevraagd en ongevraagd te adviseren over het veiligheidsbeleid op de school en de klachtafhandeling door het bevoegd gezag;
 - jaarlijks verslag uitbrengen over de werkzaamheden van de vertrouwenspersoon.

Aandachtspunten:

- De in dit wetsvoorstel omschreven taken en deskundigheid van een vertrouwenspersoon vragen om beduidend meer uren om de rol goed in te vullen dan er nu op veel scholen beschikbaar wordt gesteld.
- De verplichting een interne en externe vertrouwenspersoon aan te stellen gaat niet gepaard met extra middelen voor de scholen.
- Op 23 mei heeft de Tweede Kamer het Wetsvoorstel van GroenLinks om vertrouwenspersonen voor het personeel verplicht te stellen aangenomen. Daarmee zullen scholen al verplicht zijn een vertrouwenspersoon voor personeel te hebben en is dit voorstel in feite een uitbreiding naar leerlingen en ouders van deze verplichting. Vanuit dit wetsvoorstel zijn geen middelen beschikbaar voor de implementatie op de werkvloer. De memorie van toelichting en wettekst van dit wetsvoorstel zal aangepast worden, op basis van de behandeling van het initiatief wetsvoorstel van GroenLinks in de Eerste Kamer.

3.2 Klachtencommissies

- Er komt een verplichting om aan te sluiten bij een landelijke klachtencommissie.
- De commissie geeft een bindend oordeel over de gegrondheid van klachten en in aanvulling hierop bindende aanbevelingen.
- Het bevoegd gezag dient het oordeel en de aanbevelingen op te volgen, tenzij dringende redenen noodzaak geven hier vanaf te wijken.
- Wanneer een klacht gegrond is verklaard, moet het bevoegd gezag schriftelijk en gemotiveerd met een reactie komen richting klachtencommissie en klager waarin wordt aangegeven op welke wijze uitvoering zal worden gegeven aan het oordeel.
- Wanneer blijkt dat het bevoegd gezag zonder deugdelijke motivering onvoldoende uitvoering heeft gegeven aan het oordeel van de klachtencommissie, doet de commissie een melding bij de Inspectie. De maatregel is telefonisch met voormalig MPVO afgestemd door het afdelingshoofd van Bestuur, Stelsel en Juristen (directie PO) op 11 mei jl.

4. Evaluatieverplichting veiligheidsbeleid

- Scholen worden verplicht jaarlijks hun veiligheidsbeleid te evalueren. Dit moet zijn doen aan de hand van ten minste de volgende documenten:
 - Monitor onderwijspersoneel
 - Monitor leerlingen
 - Incidentenregistratie
 - Overzicht van klachten en signalen
 - Jaarrapportage van de vertrouwenspersoon
- De evaluatie dient met de medezeggenschapsraad gedeeld te worden, zodat het veiligheidsbeleid in goed overleg met de medezeggenschapsraad geëvalueerd en eventueel bijgesteld kan worden.

C. Meldplicht schadelijke praktijken

Datum

15 juni 2023

Aanleiding:

- In het coalitieakkoord is opgenomen dat er een meldplicht komt voor eengerelateerd geweld, huwelijksdwang en vrouwelijke genitale verminking voor professionals in het onderwijs en de zorg. Het doel is dat hierdoor op termijn het melden toeneemt en het aantal incidenten van dit soort schadelijke praktijken afneemt.
- Vanuit het onderwijsveld zijn de VO-raad en de PO-Raad terughoudend ten aanzien van een meldplicht. Zij vinden dat hiermee te veel verantwoordelijkheid bij de professional wordt gelegd, bijvoorbeeld omdat van de professional wordt verwacht om onderscheid te maken tussen verschillende type geweld, en dat een meldplicht een onveilig klimaat kan creëren tussen ouders en school. Ook geven deze organisaties, alsmede de ouderorganisaties, aan dat verstevigde inzet op de bestaande meldcode – en het goed gebruik daarvan – mogelijk een beter instrument is.
- Het is op dit moment voor scholen al verplicht om een meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling vast te stellen en de kennis en het gebruik hiervan te bevorderen.

Opties:

- Er is een eerste verkenning gedaan naar de mogelijkheden om uitvoering te geven aan het voornemen uit het coalitieakkoord en er zijn gesprekken gevoerd met verschillende betrokkenen, waaronder met VWS. Inhoudelijk wordt nu gedacht aan een juridische verplichting om deskundig advies in te winnen bij vermoedens van de genoemde schadelijke praktijken, en een verplichting om het advies dat wordt gegeven indien er sprake is van een schadelijke praktijk ook op te volgen. De komende periode worden deze en andere opties nader uitgewerkt. Qua proces zien we de volgende mogelijkheden om invulling te geven aan de benodigde wetswijziging:
 - A. Voortzetten van het traject met VWS om gezamenlijk voor professionals in de zorg en het onderwijs een aantal scenario's uit te werken en te komen tot besluitvorming, en op basis daarvan een gezamenlijk wetstraject starten;
 - B. Een juridische verplichting om deskundig advies in te winnen voor deze schadelijke praktijken in het onderwijs toevoegen aan het wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs;
 - C. Dit onderwerp op een later moment regelen.
- Bij optie A zal conform afspraak zoals deze eind 2022 is gemaakt, door VWS in afstemming met OCW, worden onderzocht hoe uitvoering kan worden gegeven aan deze maatregel, daarbij rekening houdend met draagvlak in de coalitie. Daarbij liggen ook opties op tafel om de huidige meldcode verder te versterken in plaats van iets apart te regelen.
- Bij optie B wordt in het wetstraject voor het wetsvoorstel Vrij en veilig onderwijs een juridische verplichting opgenomen. Hiervoor moet op korte termijn worden uitgezocht hoe deze verplichting vorm zal krijgen, zoals welke organisatie geschikt is voor het inwinnen van advies. Dit zal leiden tot een aanzienlijke vertraging van dit wetsvoorstel omdat hier nu geen concreet voorstel voor handen is.

- Voor optie C geldt dat het meenemen van een juridische verplichting in een ander wetsvoorstel niet noodzakelijkerwijs sneller zal zijn dan het traject met VWS (optie A), en waarschijnlijk meer werk oplevert.

Datum
15 juni 2023

Advies:

- Optie A, het voortzetten van het gezamenlijke traject met VWS, geniet de voorkeur boven de opties om een verplichting om advies in te winnen in een apart traject voor het onderwijs te organiseren.
- Dit traject biedt een eenduidige werkwijze voor professionals in het onderwijs en de zorg (en niet enkel in het onderwijs) op het moment dat zij deze schadelijke praktijken signaleren.
- Mocht op een later moment blijken dat VWS alsnog onvoldoende vaart maakt, dan kan dan alsnog worden gekozen voor optie C.

Beslispunt:

- Bent u akkoord met het voortzetten van het gezamenlijke traject met VWS, om gezamenlijk scenario's uit te werken en navolging te geven aan de afspraak in het coalitieakkoord omtrent een meldplicht voor eengerelateerd geweld, huwelijksdwang en vrouwelijke genitale verminking?

Draagvlak wetsvoorstel

Met een selectie van de leden van het expertisenetwerk sociale veiligheid zijn gesprekken gevoerd over de maatregelen in dit wetsvoorstel. Onderstaand kunt u een beknopt overzicht vinden van de zorgen die bij deze partijen leven.

- PO-Raad en VO-raad
 - De raden zien het belang van sociale veiligheid in het onderwijs en onderstrepen dit ook.
 - Zij maken zich zorgen over de enorme lastenverzwaring die dit wetsvoorstel met zich meebrengt.
 - Zij maken zich zorgen over de vele toezichtmiddelen die in dit wetsvoorstel worden uitgewerkt en het gebrek aan oog voor de handelingsvaardigheid van scholen om zelf om te gaan met sociale onveiligheid en dit te voorkomen.
- Ouders en Onderwijs en Balans
 - De ouderorganisaties vragen zich af of er ook geen oudermonitor moet komen in aanvulling op de monitor voor leerlingen en onderwijspersoneel
 - Zij zijn positief over de registratie- en meldplicht waar ook de veiligheid van ouders bij wordt betrokken.
 - Zij geven aan dat ook ongegronde klachten een signaal zijn en dat zij graag zouden zien dat alle klachten die ingediend worden naar de Inspectie worden gestuurd.
 - Ten slotte benadrukken ze dat de nadruk moet liggen op het gesprek met ouders en leerlingen vóórdat het tot een klacht komt. Dan is het vaak te laat en zijn beide kanten de dupe.
- LAKS
 - LAKS waarschuwt voor de onduidelijkheid van de term 'pesten'. Dit moet in de communicatie omtrent de wet duidelijk worden gemaakt.

- Daarnaast geven ze aan dat veel sociale onveiligheid tegenwoordig ook online plaatsvindt en dat hier ook voldoende aandacht voor moet zijn.
- Stichting School en Veiligheid (SSV)
 - SSV is van mening dat de maatregelen uit dit wetsvoorstel leiden tot een enorme lastenverzwaring voor scholen zonder dat zij extra middelen krijgen om uitvoering te geven aan deze nieuwe verplichtingen.
 - Ook hebben zij zorgen dat de uitbreiding van de meld- overleg- en aangifteplicht zedenmisdrijven gaat leiden tot een toename van sociale onveiligheid voor onderwijspersoneel.
 - Zij verwachten dat er nog meer vraag zal komen naar de ondersteuning die SSV biedt door de maatregelen die ook veel uitvoeringsvraagstukken met zich mee brengen.

Datum
15 juni 2023

Planning en vervolgstappen

- Beoogde inwerkingtredingsdatum van het wetsvoorstel is 1 augustus 2025. In onderstaande tabel is de planning van het wetsvoorstel op hoofdlijnen opgenomen.
- De uitbreiding en verdieping van de monitor leerlingen zal per AMvB worden geregeld en hoeft niet naar de Eerste en Tweede Kamer. Voor de AMvB geldt de volgende planning:
 - publicatie Staatsblad: Q2 2024
 - inwerkingtreding AMvB: 1 augustus 2024

Fase	Wanneer
Internetconsultatie en uitvoeringstoets	Q2 2023
Toets Autoriteit Persoonsgegevens	Q3 2023
Voorportaal en ministerraad	Q3 2023
Raad van State	Q3 2023
Tweede Kamer, Eerste Kamer	Q4 2023
Publiceren Staatsblad	Q3 2024
Inwerkingtreding wet	Q3 2024

De adviestermijn van de AP is op dit moment erg lang; dat kan druk zetten op de planning.

Opmerking MPVO 10-5-24

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

TER INFORMATIE
Aan: MPVO

Persoonsgegevens

Onderwijsprestaties en
Voortgezet Onderwijs

Van

Q1 2024
Pe...

Datum

29 april 2024

Referentie

Bijlagen

Intern OCW afgestemd
WJZ

Dank!

nota

Planning Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs

Aanleiding

Het wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs is vorige zomer in internetconsultatie geweest. Sindsdien wordt er gewerkt aan de verwerking van de uitkomsten van deze consultatie en de overige benodigde toetsen. Het streven was dit voorstel nog voor de zomer aan de RvS te sturen. Inmiddels is echter duidelijk dat een bespreking in de laatste MR voor de zomer (28 juni) niet gehaald zal worden.

Kernpunten

- In januari jl. is aan de Kamer gecommuniceerd dat het wetsvoorstel in Q1 2025 aan haar gezonden zal worden. Om dit te halen is het streven geweest het wetsvoorstel voor de zomer van 2024 aan de RvS te sturen. Deze planning wordt niet gehaald. Dit heeft vooralsnog geen gevolgen voor de beoogde inwerkingtredingsdatum van 1 augustus 2026.
- Belangrijkste oorzaak van de vertraging is een wijziging in het wetsvoorstel ten opzichte van de consultatieversie. Er is nu namelijk voor gekozen om de klachtencommissies expliciet aan te laten wijzen door de minister en te financieren.
- Met het financieren van de landelijke klachtencommissies wordt een rechtspersoon met een wettelijke taak gecreëerd. Door de Algemene Rekenkamer is aangegeven dat formeel overleg met hen nodig is bij het introduceren van deze constructie. Deze toets kan pas plaatsvinden als het wetsvoorstel klaar is voor verzending aan de MR. De ARK heeft vervolgens zes weken nodig om de toets af te ronden.
- Deze vertraging heeft tot gevolg dat het wetsvoorstel, afhankelijk van de adviestertermijn van de Raad van State, waarschijnlijk pas einde Q1 2025 en mogelijk pas in Q2 2025 aan de Kamer kan worden gezonden.
- De data kunnen in de reactie op het schriftelijk overleg over de landelijke veiligheidsmonitor worden aangepast. Ook wordt de nieuwe tijdlijn opgenomen in het voorbereidingsdossiers voor het debat veiligheid op school op 15 mei. De Kamer wordt daarmee op korte termijn geïnformeerd over de vertraging.

belangrijk!

Toelichting

Toelichting op gewijzigd voorstel omtrent het aanwijzen van de landelijke klachtencommissie

- In de versie van het wetsvoorstel die ter consultatie is voorgelegd beperkte het wetsvoorstel zich tot het stellen van extra wettelijke

vereisten aan de landelijke klachtencommissies om de professionaliteit en deskundigheid te waarborgen. Het voorstel sloot aan bij de huidige wettelijke systematiek waarbij de instandhoudingsverantwoordelijkheid, binnen de kwalitatieve kaders door de overheid gesteld, bij de scholen is belegd.

- Dit blijft een mogelijke uitwerkingsrichting, maar heeft niet de voorkeur vanuit beleid. De hierboven benoemde duidelijkheid voor scholen zou dan ontbreken, zeker wanneer er nieuwe landelijke klachtencommissies worden opgericht. Dit zou de verantwoordelijkheid voor het identificeren van klachtencommissies die voldoen aan de wettelijke vereisten in de praktijk bij de inspectie beleggen, die dan immers zelfstandig moet beoordelen of de commissies aan de gestelde wettelijke eisen voldoen.
- Ten opzichte van de consultatieversie is nu in het wetsvoorstel opgenomen dat de minister de klachtencommissies expliciet aanwijst.
- De redenering hiervoor is dat dit zorgt voor duidelijkheid voor scholen: voor hen is dan helder dat de aangewezen klachtencommissies 'dé' landelijke klachtencommissies zijn en dat ze kunnen afgaan op de kwaliteit van die commissies. Dit voorstel beperkt ook de gevolgen voor de inspectie want het biedt hen ruimte voor een terughoudender beoordeling van de vraag of de klachtencommissies aan de wettelijke eisen voldoet. Die beoordeling is al door de minister gemaakt. Op basis van het bovenstaande is besloten de aanwijzingsbevoegdheid op te nemen.
- Het is logisch om, als OCW de landelijke klachtencommissies aanwijst en dus specifiek(er) stuurt, ook meer rechtstreeks de financiële verantwoordelijkheid te dragen om de commissies in stand te houden. Met het aanwijzen leggen we de commissies immers een werklast op om in de klachtenbehandeling van de bij hen aangesloten scholen te voorzien. U ontvangt op korte termijn een aparte nota over de financieringsmogelijkheden.

Nieuwe planning Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs:

Onderdeel	Oude data	Nieuwe data
Advisering ARK	-	Juni '24 – aug '24
Bespreking in MR	Juni '24	September '24
Advisering RvS	Juli '24 – okt '24	Okt '24 – jan '25
Nader rapport	Q4 '25	Q1 '25
Behandeling TK	Q1 – Q2 '25	Q2 – Q3 '25
Behandeling EK	Q3 '25 – Q4 '25	Q4 '25 – Q1 '26
Publicatie Stb.	Q1 '26	Q2 '26
Inwerkingtreding	1 augustus 2026	1 augustus 2026

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

**Onderwijsprestaties en
Voortgezet Onderwijs**

Van

Per...
0

Datum

21 mei 2024

Referentie

46082913

Bijlagen

Bijlage 1 Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs

Bijlage 2 Aanbiedingsbrief ARK

nota

Voortgang Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs

Aanleiding

Het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs is in de zomer van 2023 in internetconsultatie gegaan. Er zijn op dat moment ook verzoeken verstuurd voor toetsen en adviezen door verschillende instanties. De uitkomsten van de verschillende adviezen, toetsen en consultatie zijn verwerkt in het wetsvoorstel. In het gewijzigde voorstel worden de landelijke klachtencommissies bij besluit van de Minister aangewezen en door middel van een subsidie rechtstreeks gefinancierd. Dit heeft tot gevolg dat, voordat het wetsvoorstel naar de Raad van State kan worden verzonden, er een besluit dient te worden genomen over de financiering van de landelijke klachtencommissies en er formeel overleg dient plaats te vinden met de Algemene Rekenkamer (hierna ARK). Het is belangrijk om vóór de zomer akkoord te geven op de genoemde besluiten en het formeel (schriftelijk) overleg met de ARK te starten zodat de inwerkingtreding medio 2026 haalbaar blijft.

Geadviseerd besluit

- Besluit 1: U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de nieuwe versie van het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs.
- Besluit 2: U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het financieel dekken van de wettelijke verplichting tot subsidiëring van de landelijke klachtencommissies via het bestedingsplan OVO.
- Besluit 3: U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het voeren van formeel (schriftelijk) overleg met de ARK; indien u hiermee akkoord bent, wordt u verzocht bijgaande brief te ondertekenen zodat deze tezamen met het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs naar de president van de ARK kan worden gezonden.

Kernpunten

Besluit 1: Nieuwe versie Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs

- Met het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs wordt beoogd om het veiligheidsbeleid van scholen verder te versterken. Het wetsvoorstel bevat daartoe verschillende onderdelen, die gezamenlijk moeten bijdragen aan een veiliger schoolklimaat. Voor een samenvatting van de wijzigingen ten opzichte van de versie die in internetconsultatie is gegaan, zie het eerste deel van de toelichting. Deze zijn voornamelijk technisch van aard. Voor een beknopte samenvatting van het volledige voorstel zie de bijlage.

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de nieuwe versie van het wetsvoorstel. Het is daarmee klaar om naar de ARK te sturen. Dit is de laatste stap voordat het wetsvoorstel, via de MR, naar de RvS gestuurd kan worden.

Besluit 2: Financiële dekking landelijke klachtencommissies

- Met het aanwijzen van de klachtencommissies ontstaat een verantwoordelijkheid om de klachtencommissie ook te financieren voor het uitvoeren van de taken waarvoor zij zijn aangewezen. In het wetsvoorstel is in lijn daarmee opgenomen dat de aangewezen klachtencommissies gesubsidieerd worden.
- U wordt geadviseerd om te kiezen voor het financieel dekken van de landelijke klachtencommissies via het bestedingsplan.
- Dit sluit aan bij de wijze waarop het is geregeld voor twee andere commissies die door Stichting Onderwijsgeschillen in stand worden gehouden. Deze twee commissies worden ook in de wet genoemd en ook deze commissies worden rechtstreeks vanuit OCW gesubsidieerd. Dit zijn de Landelijke Geschillencommissie WMS en de Geschillencommissie Passend Onderwijs.
- Uit de financiële prognose, op basis van financiële cijfers en informatie van de Stichting Onderwijsgeschillen en GCBO volgt de verwachting dat het instant houden van de landelijke klachtencommissies tussen €2,5 à 3 mln. per jaar kost. Door de commissies vanuit OCW te financieren wordt de bureaucratie voor scholen en commissies beperkt.
- Dit kan gedekt worden met de huidige middelen voor overige subsidies op het begrotingsartikel 3 (voortgezet onderwijs) op de OCW-begroting.
- De huidige tekst van het wetsvoorstel voorziet in een grondslag om nadere regels te stellen bij ministeriële regeling over de subsidieverstrekking. De financieel adviseurs van OVO hebben een voorkeur voor aansluiting bij de regeling in de Wet overige OCW subsidies (WOOS) en de onderhangende kaderregeling. Om dit mogelijk te maken dienen er enkele aanpassingen in het wetsvoorstel en de toelichting te worden gemaakt. In verband met het aankomend reces wordt u gevraagd om reeds akkoord te geven op verzending van het wetsvoorstel aan de ARK. De aanpassingen zullen in de komende dagen, voor verzending aan de ARK worden gedaan.

Besluit 3: Verzenden aanbiedingsbrief ARK

- Met het aanwijzen en financieren van de landelijke klachtencommissies wordt een rechtspersoon met een wettelijke taak gecreëerd. Hierover is op ambtelijk niveau informeel overleg gevoerd met de ARK. Daaruit is geconcludeerd dat er formeel overleg dient plaats te vinden met de ARK.¹ Dit overleg wordt in

¹ Op grond van artikel 7.40, eerste lid, onderdeel a, van de Comptabiliteitswet 2016 dient er overleg plaats te vinden met de ARK over de bij of krachtens wet te stellen regels die betrekking hebben op de taken of bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer. De ARK heeft op grond van artikel 7.24, onderdeel b, van de Comptabiliteitswet de bevoegdheid onderzoek te verrichten naar rechtspersonen met een wettelijke taak.

Datum
21 mei 2024

gang gezet door bijgevoegde brief met het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs aan de voorzitter van de ARK te sturen.

- De procedure van formeel overleg met de ARK duurt in de regel 6 weken.

TOELICHTING

Toelichting op besluit 1

Het wetsvoorstel is aangepast naar aanleiding van de uitkomsten uit de internetconsultatie, twee uitvoeringstoetsen (IvhO en NLA), advies van de AP en advies van de ATR. Onderstaand vindt u een overzicht van de (grote) aanpassingen die op basis hiervan zijn gemaakt.

- *Internetconsultatie en de daaruit volgende gesprekken*
Ten opzichte van de internetconsultatieversie zijn op basis van de opmerkingen uit de internetconsultatie en de daaruit volgende gesprekken de volgende aanpassingen gemaakt:
 - De registratie en -meldplicht veiligheidsincidenten zijn duidelijker afgebakend tot incidenten die plaatsvinden onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag of ernstige gevolgen hebben voor de orde of veiligheid op school.
 - Voor de wettekst over de meld-, overleg-, en aangifteplicht is de formulering 'het indringend seksueel benaderen' vervangen door 'seksuele intimidatie'. Deze formulering sluit aan op de wijze waarop dit in de Wet op het onderwijstoezicht is geformuleerd.
 - De omschrijving van de wettelijke taken van de vertrouwenspersoon is nader uitgewerkt en omvat nu ook de taak om leerlingen en personeel op te vangen, te begeleiden en te adviseren en zo nodig het doorverwijzen naar een hulpverlener of professionele hulpverlenende instantie.
 - De grondslag voor het aanwijzen van de landelijke klachtencommissies door de minister en de subsidieverplichting die hieruit volgt zijn opgenomen.
 - De eisen waaraan de klachtencommissies moeten voldoen zijn nader uitgewerkt. Er zijn eisen toegevoegd ten aanzien van de termijnen en wijze van behandeling. Verdere regels ten aanzien van de deskundigheid van de leden van de commissie en de behandeling van klachten worden bij amvb gesteld.
 - Er is een verplichting opgenomen voor de klachtencommissies om hun werkwijze vast te leggen en daarbij informatie te verstrekken over de wijze waarop een klacht moet worden ingediend, de wijze waarop zij een klacht behandelden en hoe de leden van de klachtencommissies worden benoemd.
- *Uitvoeringstoetsen Ivho en NLA en de daarop volgende gesprekken*
Ten opzichte van de internetconsultatieversie zijn op basis van de uitvoeringstoetsen van de Ivho en de NLA en de daarop volgende gesprekken de volgende aanpassingen gemaakt:
 - De verplichting om de resultaten van de monitor onderwijspersoneel te delen met de Ivho is uit het wetsvoorstel

gehaald, omdat dit volgens de IvHO en NLA zou leiden tot complexe situaties en obstakels voor het toezicht.

- **DPIA en Autoriteit Persoonsgegevens**

Ten opzichte van de internetconsultatieversie zijn op basis van het advies van de uitgevoerde DPIA en het advies van de AP de volgende aanpassingen gemaakt:

- Er is een geheimhoudingsplicht opgenomen voor vertrouwenspersonen (dit is besloten op basis van de DPIA).
- De grondslag voor de verwerking van (bijzondere) persoonsgegevens is meer sluitend gemaakt door de wettelijke taken van de vertrouwenspersoon expliciet af te bakenen.
- De bepaling dat op grond van de artikelen over de incidentenregistratie en de meldplicht veiligheidsincidenten één persoonsgegevens verwerkt mogen worden is uit het wetsvoorstel gehaald.

- **Adviescollege toets- en regeldruk**

Ten opzichte van de internetconsultatieversie zijn op basis van het advies van de ATR de volgende aanpassingen gemaakt:

- Er is een evaluatiebepaling opgenomen in het wetsvoorstel.
- De regeldrukkosten zijn opnieuw berekend conform de richtlijnen van de ATR.

- **De planning voor het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs is als volgt:**

Onderdeel	Data
Formeel overleg ARK	Juni '24 – aug '24
Bespreking in MR	September '24
Advisering RvS	Okt '24 – jan '25
Nader rapport	Q1 '25
Behandeling TK	Q2 – Q3 '25
Behandeling EK	Q4 '25 – Q1 '26
Publicatie Stb.	1 juni 2026
Inwerkingtreding	1 augustus 2026*

**Inwerkingtreding voor Caribisch Nederland wordt voor alle onderdelen voor een jaar later voorzien in verband met extra voorbereidingstijd die noodzakelijk is voor het implementeren van de verschillende verplichtingen.*

Toelichting op besluit 2

- Met de keuze voor aanwijzing van de landelijke klachtencommissies ontstaat ook een verantwoordelijkheid om te voorzien in de financiering van deze commissies.
- De financiële prognose van € 2,5 à 3 mln. per jaar is gebaseerd op financiële informatie die wij hebben ontvangen van Stichting Onderwijsgeschillen en de Geschillencommissies Bijzonder Onderwijs.
- De kosten van klachtenbehandeling in het po en vo door de Landelijke Klachtencommissie van Stichting Onderwijsgeschillen en de

Geschillencommissies Bijzonder Onderwijs bedroegen in 2023 in totaal rond de €2 mln. De verwachting is dat dit bedrag zal stijgen naar €2,5 – 3 mln. per jaar. Dit heeft drie redenen:

- Bij beide commissies is ongeveer de helft van de scholen die zijn aangesloten bij een landelijke commissie, aangesloten. De kosten voor de Geschillencommissie Bijzonder Onderwijs liggen lager, maar uit gesprekken met deze organisatie blijkt dat de huidige begroting te krap is en dat hierin geen middelen zijn opgenomen voor professionalisering.
- In het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs wordt een delegatiegrondslag gecreëerd om bij AMvB nadere eisen te stellen aan de wijze van behandeling van klachten en de deskundigheid van de leden van de klachtencommissies. Beoogd wordt om met deze eisen ervoor te zorgen dat beide commissies zich verder professionaliseren. Gezien deze professionaliseringseisen ligt het voor de hand structureel te investeren in de klachtencommissies.
- Daarnaast zullen beide klachtencommissies meer aanmeldingen van scholen krijgen, omdat 6% van de scholen op dit moment nog niet bij een landelijke klachtencommissie is aangesloten. Ook zien we de laatste jaren dat een stijgend aantal klachten bij de commissies wordt voorgelegd.

Toelichting op besluit 3

Voor het (formele) overleg met de ARK bestaat de procedure uit de volgende stappen:

- Het (formele) overleg begint met een brief van de betrokken bewindspersoon aan de president van de ARK, waarin de ARK om commentaar wordt gevraagd op het voornemen om de landelijke klachtencommissies aan te wijzen en te subsidiëren. Deze brief is bijgevoegd, als ook het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs wat de aanwijzing en financiering regelt.
- De ARK gaat na of het aanwijzen en subsidiëren van de landelijke klachtencommissies consequenties heeft voor haar toezichts- en controle taken en beoordeelt de structuur van controle, verantwoording en toezicht. Hiervoor heeft de ARK in de regel 6 weken nodig.
- Het overleg wordt afgerond met een brief van de ARK aan de bewindspersoon, waarin eventuele aandachtspunten vermeld worden.
- De aandachtspunten zullen verwerkt worden waarna het wetsvoorstel klaar is voor verzending naar de RvS. De verwachting is om het advies van de ARK binnen 2 weken te verwerken en vervolgens de lijn te starten voor verzending naar de RvS.

BIJLAGE

- *Monitor onderwijspersoneel*
 - Er komt een verplichting voor het bevoegd gezag om de veiligheid van het onderwijspersoneel te monitoren.
 - De resultaten hiervan dienen betrokken te worden bij de evaluatie van het veiligheidsbeleid, maar hoeven niet (zoals bij de monitor voor leerlingen wel het geval is) met de IvhO gedeeld te worden.
 - Bij amvb zullen verdere eisen aan de monitor gesteld worden over de inhoud, doelgroep en frequentie.
- *Meld- en registratieplicht veiligheidsincidenten*
 - De registratieplicht heeft betrekking op incidenten die plaatsvinden onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag óf incidenten die ernstige gevolgen hebben voor de orde of veiligheid van de school.
 - De onverwijld meldplicht aan de inspectie heeft betrekking op de incidenten die onder de registratieplicht vallen en waarbij ernstige sociale, psychische of fysieke schade ontstaat voor een leerling, personeelslid of ouder.
- *Uitbreiding meld-, overleg- en aangifteplicht seksuele misdrijven*
 - De reeds bestaande meld-, overleg-, en aangifteplicht omtrent seksuele misdrijven wordt uitgebreid naar seksuele intimidatie en zal voortaan ook betrekking hebben op meerderjarige leerlingen en studenten.
 - De uitbreiding geldt ook voor het ho en mbo.
- *Verplichte interne en externe vertrouwenspersoon*
 - Er komt een verplichting voor het bevoegd gezag om een interne en externe vertrouwenspersoon aan te stellen.
 - De taken van de vertrouwenspersoon worden wettelijk vastgelegd en betreffen het begeleiden en adviseren van leerlingen en ouders; het bijstaan bij een klacht; het (ongevraagd) adviseren van het bevoegd gezag; en het uitbrengen van een jaarverslag.
 - Er wordt een wettelijke geheimhoudingsplicht geregeld voor de vertrouwenspersoon om de vertrouwelijkheid te borgen.
 - Ten slotte wordt de onafhankelijkheid van de interne vertrouwenspersoon wettelijk vastgelegd en geborgd door op te nemen dat het bevoegd gezag de vertrouwenspersoon niet mag benadelen in zijn positie op de school voor de wijze waarop hij uitvoering geeft aan het vertrouwenswerk.
- *Herziening klachtenstelsel*
 - Het klachtenstelsel wordt opnieuw vormgegeven. Het bevoegd gezag dient voortaan, naast het vormgeven van een interne klachtenregeling, ook elke school verplicht aan te sluiten bij een landelijke klachtencommissie.
 - Er wordt een bevoegdheid gecreëerd voor de minister om de landelijke klachtencommissies bij besluit aan te wijzen. Daarbij wordt ook een subsidieverplichting opgenomen voor de minister ten aanzien van deze klachtencommissies.

- De aangewezen klachtencommissies dienen hun werkwijze vast te stellen en informatie te verstrekken over de wijze van indienen van een klacht, de procedure voor de behandeling van een klacht en de benoemingsprocedure van de leden van de klachtencommissie.
- Bij amvb zullen regels gesteld worden aan de deskundigheid van de leden en de behandeling van de klachten.
- Het bevoegd gezag wordt in principe verplicht om het oordeel en de aanbevelingen van de klachtencommissie over te nemen, tenzij zwaarwegende redenen zich daartegen verzetten. Indien het bevoegd gezag geen opvolging geeft aan het oordeel meldt de klachtencommissie dit bij de inspectie.
- *Evaluatie veiligheidsbeleid*
 - Er komt een verplichting voor het bevoegd gezag om het veiligheidsbeleid jaarlijks te evalueren. Het bevoegd gezag betreft daarbij in ieder geval de resultaten van de monitor voor leerlingen en personeel, de incidentenregistratie en de (ongevraagde) adviezen en het jaarverslag van de vertrouwenspersoon.
 - Het bevoegd gezag deelt deze evaluatie jaarlijks met de MR.

TER BESLUITVORMING

Aan: SOCW, via: MOCW

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

**Wetgeving en Juridische
Zaken**

Van

Per...

Persoonsgegevens

Datum

3 oktober 2024

Referentie

48173827

Bijlagen

1. Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs

Intern OCW afgestemd

OVO

Sy Si

nota

Aanbieding CSD Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs

Aanleiding

Op 18 september jl. is het formeel overleg met de Algemene Rekenkamer (ARK) over het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs afgerond. De adviezen en aanbevelingen van de ARK zijn verwerkt in het wetsvoorstel en de memorie van toelichting. Het wetsvoorstel is daarmee gereed om voorgelegd te worden aan de Raad van State ter advisering.

Geadviseerd besluit

Akkoord te gaan met de start van het ministerraadtraject voor advisering door de Raad van State; te beginnen met de aanbieding van het conceptwetsvoorstel aan de CSD.

Kernpunten

- Met het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs worden verschillende voorstellen gedaan om het veiligheidsbeleid van scholen verder te versterken. Het gaat daarbij om de volgende maatregelen:
 1. Een monitoringsverplichting voor het bevoegd gezag ten aanzien van de veiligheid van het onderwijspersoneel.
 2. Een registratieplicht voor veiligheidsincidenten.
 3. Een meldplicht bij de Inspectie voor het Onderwijs ten aanzien van ernstige veiligheidsincidenten.
 4. De reeds bestaande meld-, overleg-, en aangifteplicht omtrent zedenmisdrijven wordt uitgebreid naar seksuele intimidatie en zal ook betrekking gaan hebben op meerderjarige leerlingen en studenten.
 5. Een verplichte aanstelling van een interne en externe vertrouwenspersoon, daarbij worden verschillende taken en bevoegdheden van de vertrouwenspersoon wettelijk vastgelegd.
 6. Een versterking van het klachtenstelsel door zowel een interne als een externe klachtenprocedure in te regelen. Waarbij de externe klachtenprocedure verplicht wordt belegd bij een landelijke klachtencommissie. De bewindspersoon krijgt de bevoegdheid tot het aanwijzen van de rechtspersonen die de klachtencommissies in stand houden. De kosten voor deze klachtencommissies bedragen €2,5 – 3 mln. per jaar en zijn structureel. Dit is gedekt op het bestedingsplan van artikel 3 (OVO).
 7. Het veiligheidsbeleid dient jaarlijks door het bevoegd gezag geëvalueerd te worden.

Persoonsgegevens

- Op 28 juni 2024 is door u het formeel overleg gestart met de Algemene Rekenkamer over het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs. Het formele overleg had betrekking op het aanwijzen van de landelijke klachtencommissies voor de klachtbehandeling in het funderend onderwijs.¹ Met de brief van de ARK van 18 september jl. is het formele overleg afgerond.
- Gelijktijdig aan het formele overleg met de ARK is het wetsvoorstel op suggestie van de Autoriteit Persoonsgegevens ook voorgelegd aan de Commissie Bescherming Persoonsgegevens BES (CBP BES).
- De inhoud van beide adviezen en de wijze waarop zij verwerkt zijn in het wetsvoorstel en de memorie van toelichting is in de toelichting bij deze nota nader uiteengezet.
- De wijze waarop eerdere adviezen en toetsen verwerkt zijn in het wetsvoorstel en de memorie van toelichting is aan u voorgelegd in de nota ter besluitvorming voor de start van het formele overleg met de ARK (#46043272). De belangrijkste elementen worden in de toelichting bij deze nota kort herhaald.

Datum

3 oktober 2024

Planning

Commissie Sociaal Domein	21 oktober 2024
Ministerraad	8 november 2024
Advisering Raad van State	november '24 – februari '25
Nader Rapport	februari '25 – april '25
Indiening TK	Q2 '25
Behandeling TK	Q2-Q3 '25
Behandeling EK	Q4 '25 – Q1 '26
Publicatie Staatsblad	Q2 '26
Inwerkingtreding	1 augustus 2026*

* Vanwege een langere implementatietermijn wordt uitgegaan van inwerkingtreding in Caribisch Nederland per 1 augustus 2027.

Toelichting

Algemene Rekenkamer

- De ARK constateert dat uit het wetsvoorstel beperkt blijkt hoe uw relatie tot de landelijke klachtencommissies ingevuld gaat worden. Zij geven daarnaast aan dat het noodzakelijk is om te voorzien in een toezichtarrangement.
 - Naar aanleiding van het advies van de ARK is ervoor gekozen om rechtstreeks de rechtspersonen aan te wijzen voor het in stand houden van de landelijke klachtencommissies. Bij die rechtspersonen wordt vervolgens de bevoegdheid neergelegd tot het aanwijzen van de leden van de klachtencommissies.

¹ Op grond van artikel 7.40 van de Comptabiliteitswet 2016 dient er formeel overleg plaats te vinden met de ARK over wetswijzigingen die betrekking hebben op de taken of bevoegdheden van de ARK. De ARK is op grond van artikel 6.1 van de Comptabiliteitswet 2016 bevoegd tot het houden van toezicht op rechtspersonen met een wettelijke taak. Met het aanwijzen van de landelijke klachtencommissies worden de rechtspersonen die deze in stand houden belast met een wettelijke taak.

- Hiermee wordt de verhouding tussen de bewindspersoon en de rechtspersoon die de klachtencommissie in stand houdt en de verhouding tussen de rechtspersoon en de klachtencommissie verder verduidelijkt.
- Daarnaast wordt bij de bewindspersoon de bevoegdheid neergelegd tot het geven van een aanwijzing van algemene aard aan de rechtspersoon over de wijze waarop de klachtencommissie invulling geeft aan de wettelijke eisen. Daarmee wordt gewaarborgd dat u kunt sturen op de kwaliteit en deugdelijkheid van de klachtencommissie indien deze in gevaar dreigt te komen door het niet opvolgen van de wettelijke eisen. Er kunnen geen aanwijzingen gegeven worden ten aanzien van de behandeling of beoordeling van individuele klachten.
- Tot slot wordt geëxpliciteerd dat het niet opvolgen van een dergelijke aanwijzing, dan wel ernstige taakverwaarlozing, reden is voor het intrekken van de aanwijzing van de rechtspersoon voor het in stand houden van de klachtencommissie.
- De ARK signaleert daarnaast dat uit het wetsvoorstel onvoldoende blijkt wat de juridische status is van de klachtencommissie BES.
 - Naar aanleiding van het advies van de ARK is opnieuw gekeken naar de vormgeving van de klachtencommissie BES. In Caribisch Nederland is in afwijking van Europees Nederland slechts één klachtencommissie die in stand wordt gehouden door de Rijksdienst Caribisch Nederland.
 - Deze situatie wordt in stand gehouden door in Caribisch Nederland geen aanwijzingsstructuur te creëren, maar de verantwoordelijkheid bij de regering te beleggen voor het in stand houden van de klachtencommissie. De wettelijke bepalingen zijn op dit punt verheldert.
- De ARK adviseert tot slot om bij de subsidieverstrekking aandacht te hebben voor het belang van een gescheiden financiële administratie bij de rechtspersonen die de klachtencommissies in stand houden.
 - In de memorie van toelichting is weergegeven dat hiervoor bij de subsidieverstrekking aandacht zal zijn.

Commissie Bescherming Persoonsgegevens BES

- Op advies van de Autoriteit Persoonsgegevens is het wetsvoorstel ook ter advisering voorgelegd aan de Commissie Bescherming Persoonsgegevens BES. Op 19 juli is door de CBP BES advies uitgebracht.
- De CBP BES vraagt aandacht voor de bredere problematiek rondom gegevensuitwisseling tussen Europees Nederland en Caribisch Nederland doordat de AVG niet van toepassing is op Caribisch Nederland.
 - Naar aanleiding van het advies is nogmaals secuur gekeken naar de gegevensstromen die op grond van dit wetsvoorstel plaatsvinden.
 - Geconcludeerd is dat de maatregelen enkel leiden tot het verwerken van persoonsgegevens in Caribisch Nederland en een gegevensstroom van Caribisch Nederland naar Europees Nederland.
 - Dit vraagt geen aanvullende maatregelen in het licht van de AVG omdat het hierbij gaat om een gegevensstroom naar een omgeving met een hoger beschermingsniveau.

Wijzigingen op basis van eerdere adviezen

- Het wetsvoorstel is voorafgaand aan het formele overleg met de ARK ter consultatie aan verschillende partijen aangeboden. Het is ter advisering voorgelegd aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en het Adviescollege

Toetsing en Regeldruk (ATR). Daarnaast is het wetsvoorstel aan DUO, de Inspectie van het Onderwijs (IvHO) en de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) aangeboden voor een uitvoeringstoets. Het wetsvoorstel is ook voor internetconsultatie aangeboden. Tot slot is het wetsvoorstel ter consultatie voorgelegd in Caribisch Nederland.

Datum
3 oktober 2024

- Naar aanleiding van deze consultaties is het wetsvoorstel en de memorie van toelichting voorafgaand aan het formele overleg met de ARK al op punten aangepast.
- Deze wijzigingen zijn reeds aan u voorgelegd in de nota ter besluitvorming voor de start van het formele overleg met de ARK, de belangrijkste punten worden hieronder kort weergegeven.

Uitvoeringstoets IvHO en NLA: monitor onderwijspersoneel

- In het oorspronkelijke voorstel was de verplichting opgenomen om de resultaten van de personeelsmonitor te verzenden aan de IvHO.
- Zowel de IvHO als de NLA hebben zorgen geuit over het toezicht op de resultaten van de monitor onderwijspersoneel wegens een onduidelijke afbakening van de te onderscheiden verantwoordelijkheden.
- Er is voor gekozen om de verplichting om de resultaten van de monitor onderwijspersoneel te verzenden aan de IvHO te laten vervallen. Wel is gekozen om de verplichting op te nemen voor het bevoegd gezag om de resultaten te betrekken bij de evaluatie van het veiligheidsbeleid.

Autoriteit Persoonsgegevens: taken vertrouwenspersoon

- Naar aanleiding van het advies van de AP is de taakomschrijving van de vertrouwenspersoon en de daarmee samenhangende bevoegdheid tot het verwerken van gegevens verder verhelderd.
- Daarbij is er ook voor gekozen om een geheimhoudingsplicht op te nemen voor vertrouwenspersonen om de vertrouwelijkheid te borgen.

Autoriteit Toetsing en Regeldruk: evaluatiebepaling

- De regeldrukparagraaf is herzien op advies van de ATR en geeft nu meer inzicht in de verwachte regeldrukkosten per sector.
- Op suggestie van de ATR is eveneens een evaluatiebepaling opgenomen.

TER ONDERTEKENING

Aan: SOCW, via: MOCW

**Wetgeving en Juridische
Zaken**

Van

Per...

Persoonsgegevens

Datum

4 november 2024

Referentie

48646671

Bijlagen

I. MR-formulier

II. Wetsvoorstel vrij en veilig
onderwijs

III. Verslag internetconsultatie

Intern OCW afgestemd

OVO

nota

Aanbieding MR Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs

Aanleiding

Op 21 oktober jl. is het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs behandeld in de Commissie Sociaal Domein (CSD) met het verzoek tot doorgeleiding naar de ministerraad (MR). De CSD is akkoord gegaan met doorgeleiding naar de ministerraad, onder voorbehoud van verwerkingen van de wetgevingstoets van J&V en de opmerkingen van AZ. Het wetsvoorstel en de toelichting zijn overeenkomstig aangepast. Daarmee is het wetsvoorstel gereed om te worden doorgeleid naar de ministerraad van 22 november 2024. Indien de ministerraad daarmee instemt, kan het wetsvoorstel vervolgens worden aangeboden aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

Daarnaast is het verslag internetconsultatie gereed voor publicatie. Deze zal, indien akkoord, nadat het wetsvoorstel akkoord is bevonden door de ministerraad worden gepubliceerd.

Geadviseerd besluit

- Akkoord te gaan met de aanbieding van het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs aan de ministerraad van **22 november 2024**. Indien akkoord wordt u gevraagd om het MR-formulier te ondertekenen.
- Akkoord te gaan met de publicatie van het verslag internetconsultatie.

Kernpunten

- De CSD is akkoord gegaan met doorgeleiding naar de ministerraad, onder voorbehoud van verwerking van de wetgevingstoets van J&V en de opmerkingen van AZ.
- In het ambtelijk voorportaal is discussie geweest over de wijze waarop het wetsvoorstel zich verhoudt tot de in het regeerprogramma opgenomen ambitie op de administratieve lasten te verlagen. Het wetsvoorstel brengt namelijk significante regeldrukkosten met zich mee.
- De toelichting van het wetsvoorstel is naar aanleiding daarvan op drie punten gewijzigd:
- In de toelichting is verhelderd dat meer dan de helft van de regeldrukkosten geen administratieve lasten betreft maar nalevingskosten van de tijd die beschikbaar moet worden gesteld aan de vertrouwenspersoon.
- Daarnaast is nader toegelicht dat de feitelijke toename van de regeldruk beperkter is doordat een groot deel van de maatregelen door een groot deel

? gewone
mensentaal.

"met op bordje
lezen"

↳ inperken regelen
administratie

van de scholen ook op dit moment al wordt uitgevoerd. Voor zover dit te kwantificeren is, is dit meegenomen in de regeldrukberekeningen.

Datum

4 november 2024

- Tot slot is de regeldrukparagraaf waar mogelijk ingekort.
- AZ heeft gevraagd om de toelichting bij het wetsvoorstel aan te passen om duidelijker te maken op welke wijze dit wetsvoorstel voortvloeit uit het Regeerprogramma Schoof. Naar aanleiding daarvan is aan de toelichting toegevoegd op welke wijze de verschillende maatregelen voortvloeien uit het Regeerprogramma Schoof.
- Naar aanleiding van de bespreking met J&V is de memorie van toelichting op de volgende onderdelen aangevuld:
 - Er is een paragraaf toegevoegd waarin uiteen is gezet op welke wijze het toezicht en de handhaving op het wetsvoorstel worden vormgegeven.
 - Er is een paragraaf toegevoegd waarbij de implementatie van het wetsvoorstel in de praktijk en de ondersteuning die daarbij vanuit OCW wordt gegeven is beschreven.
- Daarnaast is het verslag internetconsultatie gereed. Met het verslag internetconsultatie wordt gereageerd op de verschillende input die bij de internetconsultatie ontvangen is en de wijze waarop dit verwerkt is in het wetsvoorstel. Het verslag internetconsultatie wordt niet meegezonden aan de ministerraad. Nadat de ministerraad akkoord is gegaan met doorgeleiding van het wetsvoorstel naar de Raad van State kan het verslag internetconsultatie worden gepubliceerd.

Toelichting

Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs

Met het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs worden verschillende voorstellen gedaan om het veiligheidsbeleid van scholen verder te versterken. Het gaat daarbij om de volgende maatregelen:

1. Een monitoringsverplichting voor het bevoegd gezag ten aanzien van de veiligheid van het onderwijspersoneel.
2. Een registratieplicht voor veiligheidsincidenten.
3. Een meldplicht bij de Inspectie voor het Onderwijs ten aanzien van ernstige veiligheidsincidenten.
4. De reeds bestaande meld-, overleg-, en aangifteplicht omtrent zedenmisdriven wordt uitgebreid naar seksuele intimidatie en zal ook betrekking gaan hebben op meerderjarige leerlingen en studenten.
5. Een verplichte aanstelling van een interne en externe vertrouwenspersoon, daarbij worden verschillende taken en bevoegdheden van de vertrouwenspersoon wettelijk vastgelegd.
6. Een versterking van het klachtenstelsel door zowel een interne als een externe klachtenprocedure in te regelen. Waarbij de externe klachtenprocedure verplicht wordt belegd bij een landelijke klachtencommissie. De bewindspersoon krijgt de bevoegdheid tot het aanwijzen van de rechtspersonen die de klachtencommissies in stand houden. De kosten voor deze klachtencommissies bedragen €2,5 – 3 mln. per jaar en zijn structureel. Dit is gedekt op het bestedingsplan van artikel 3 (OVO).
7. Het veiligheidsbeleid dient jaarlijks door het bevoegd gezag geëvalueerd te worden.

Verslag internetconsultatie

In het kader van deze consultatie zijn er 31 openbare reacties ontvangen en 8 niet openbare reacties. De openbare reacties waren afkomstig van burgers, diverse belangenorganisaties, de sectorraden, landelijke klachtencommissies en personen werkzaam bij schoolbesturen, samenwerkingsverbanden, onderwijsinstellingen voor hoger onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs.

Datum
4 november 2024

De consultatie heeft op praktisch alle onderdelen geleid tot wijzigingen, deze zijn voorafgaand aan het formele overleg met de ARK reeds aan u voorgelegd. Per onderdeel gaat het om de volgende punten:

1. Monitor personeel

De resultaten van de monitor personeel zullen niet met de Inspectie van het Onderwijs of de Nederlandse Arbeidsinspectie worden gedeeld om overlap in toezicht te voorkomen.

2. Incidentenregistratie en meldplicht ernstige veiligheidsincidenten

De afbakening van de registratie- en meldplicht is duidelijker geformuleerd. Ook is de toelichting aangepast om meer nadruk te leggen op de preventieve werking van de registratie en de ondersteuning die geboden kan worden bij een veiligheidsincident.

3. Uitbreiding meld-, overleg- en aangifteplicht

De bepaling waarin de verplichting is opgenomen is duidelijker omschreven. Daarnaast is voor het bevoegd gezag de mogelijkheid opgenomen zelf te bepalen of zij, afhankelijk van de situatie, de betrokkenen vóór of na de aangifte willen informeren over de aangifte.

4. Vertrouwenspersonen

De taken van de vertrouwenspersoon zijn uitgebreider omschreven. Daarnaast is vastgelegd dat de vertrouwenspersoon over de deskundigheid en kennis moeten beschikken om de functie naar behoren te vervullen.

5. Klachtenprocedure

Er is een grondslag opgenomen voor het aanwijzen van de landelijke klachtencommissies. Ook zijn nadere eisen opgenomen waar de klachtencommissies aan moeten voldoen, en is een verplichting opgenomen voor de klachtencommissies om hun werkwijze vast te leggen.

6. Evaluatieplicht

De opmerkingen in de internetconsultatie op dit onderdeel zullen worden betrokken bij de uitwerking van het ondersteuningsaanbod rondom de implementatie van de wet.

Planning

Ministerraad	22 november 2024
Advisering Raad van State	november '24 – februari '25
Nader Rapport	februari '25 – april '25
Indiening TK	Q2 '25
Behandeling TK	Q2-Q3 '25
Behandeling EK	Q4 '25 – Q1 '26
Publicatie Staatsblad	Q2 '26
Inwerkingtreding	1 augustus 2026*

* Vanwege een langere implementatietermijn wordt uitgegaan van inwerkingtreding in Caribisch Nederland per 1 augustus 2027.

TER ONDERTEKENING

Aan: SOCW, via: MOCW

**Wetgeving en Juridische
Zaken**

Van

Pe...
Persoonsgegevens

Datum

4 november 2024

Referentie

48646671

Bijlagen

I. MR-formulier

II. Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs

III. Verslag internetconsultatie

Intern OCW afgestemd

OVO

nota

Aanbieding MR Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs

Aanleiding

Op 21 oktober jl. is het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs behandeld in de Commissie Sociaal Domein (CSD) met het verzoek tot doorgeleiding naar de ministerraad (MR). De CSD is akkoord gegaan met doorgeleiding naar de ministerraad, onder voorbehoud van verwerkingen van de wetgevingstoets van J&V en de opmerkingen van AZ. Het wetsvoorstel en de toelichting zijn overeenkomstig aangepast. Daarmee is het wetsvoorstel gereed om te worden doorgeleid naar de ministerraad van 22 november 2024. Indien de ministerraad daarmee instemt, kan het wetsvoorstel vervolgens worden aangeboden aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

Daarnaast is het verslag internetconsultatie gereed voor publicatie. Deze zal, indien akkoord, nadat het wetsvoorstel akkoord is bevonden door de ministerraad worden gepubliceerd.

Geadviseerd besluit

- Akkoord te gaan met de aanbieding van het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs aan de ministerraad van **22 november 2024**. Indien akkoord wordt u gevraagd om het MR-formulier te ondertekenen.
- Akkoord te gaan met de publicatie van het verslag internetconsultatie.

Kernpunten

- De CSD is akkoord gegaan met doorgeleiding naar de ministerraad, onder voorbehoud van verwerking van de wetgevingstoets van J&V en de opmerkingen van AZ.
- In het ambtelijk voorportaal is discussie geweest over de wijze waarop het wetsvoorstel zich verhoudt tot de in het regeerprogramma opgenomen ambitie op de administratieve lasten te verlagen. Het wetsvoorstel brengt namelijk significante regeldrukkosten met zich mee.
- De toelichting van het wetsvoorstel is naar aanleiding daarvan op drie punten gewijzigd:
- In de toelichting is verhelderd dat meer dan de helft van de regeldrukkosten geen administratieve lasten betreft maar nalevingskosten van de tijd die beschikbaar moet worden gesteld aan de vertrouwenspersoon.
- Daarnaast is nader toegelicht dat de feitelijke toename van de regeldruk beperkter is doordat een groot deel van de maatregelen door een groot deel

van de scholen ook op dit moment al wordt uitgevoerd. Voor zover dit te kwantificeren is, is dit meegenomen in de regeldrukberekeningen.

Datum

4 november 2024

- Tot slot is de regeldrukparagraaf waar mogelijk ingekort.
- AZ heeft gevraagd om de toelichting bij het wetsvoorstel aan te passen om duidelijker te maken op welke wijze dit wetsvoorstel voortvloeit uit het Regeerprogramma Schoof. Naar aanleiding daarvan is aan de toelichting toegevoegd op welke wijze de verschillende maatregelen voortvloeien uit het Regeerprogramma Schoof.
- Naar aanleiding van de bespreking met J&V is de memorie van toelichting op de volgende onderdelen aangevuld:
 - Er is een paragraaf toegevoegd waarin uiteen is gezet op welke wijze het toezicht en de handhaving op het wetsvoorstel worden vormgegeven.
 - Er is een paragraaf toegevoegd waarbij de implementatie van het wetsvoorstel in de praktijk en de ondersteuning die daarbij vanuit OCW wordt gegeven is beschreven.
- Daarnaast is het verslag internetconsultatie gereed. Met het verslag internetconsultatie wordt gereageerd op de verschillende input die bij de internetconsultatie ontvangen is en de wijze waarop dit verwerkt is in het wetsvoorstel. Het verslag internetconsultatie wordt niet meegezonden aan de ministerraad. Nadat de ministerraad akkoord is gegaan met doorgeleiding van het wetsvoorstel naar de Raad van State kan het verslag internetconsultatie worden gepubliceerd.

Toelichting

Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs

Met het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs worden verschillende voorstellen gedaan om het veiligheidsbeleid van scholen verder te versterken. Het gaat daarbij om de volgende maatregelen:

1. Een monitoringsverplichting voor het bevoegd gezag ten aanzien van de veiligheid van het onderwijspersoneel.
2. Een registratieplicht voor veiligheidsincidenten.
3. Een meldplicht bij de Inspectie voor het Onderwijs ten aanzien van ernstige veiligheidsincidenten.
4. De reeds bestaande meld-, overleg-, en aangifteplicht omtrent zedenmisdriven wordt uitgebreid naar seksuele intimidatie en zal ook betrekking gaan hebben op meerderjarige leerlingen en studenten.
5. Een verplichte aanstelling van een interne en externe vertrouwenspersoon, daarbij worden verschillende taken en bevoegdheden van de vertrouwenspersoon wettelijk vastgelegd.
6. Een versterking van het klachtenstelsel door zowel een interne als een externe klachtenprocedure in te regelen. Waarbij de externe klachtenprocedure verplicht wordt belegd bij een landelijke klachtencommissie. De bewindspersoon krijgt de bevoegdheid tot het aanwijzen van de rechtspersonen die de klachtencommissies in stand houden. De kosten voor deze klachtencommissies bedragen €2,5 – 3 mln. per jaar en zijn structureel. Dit is gedekt op het bestedingsplan van artikel 3 (OVO).
7. Het veiligheidsbeleid dient jaarlijks door het bevoegd gezag geëvalueerd te worden.

Verslag internetconsultatie

In het kader van deze consultatie zijn er 31 openbare reacties ontvangen en 8 niet openbare reacties. De openbare reacties waren afkomstig van burgers, diverse belangenorganisaties, de sectorraden, landelijke klachtencommissies en personen werkzaam bij schoolbesturen, samenwerkingsverbanden, onderwijsinstellingen voor hoger onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs.

Datum

4 november 2024

De consultatie heeft op praktisch alle onderdelen geleid tot wijzigingen, deze zijn voorafgaand aan het formele overleg met de ARK reeds aan u voorgelegd. Per onderdeel gaat het om de volgende punten:

1. Monitor personeel

De resultaten van de monitor personeel zullen niet met de Inspectie van het Onderwijs of de Nederlandse Arbeidsinspectie worden gedeeld om overlap in toezicht te voorkomen.

2. Incidentenregistratie en meldplicht ernstige veiligheidsincidenten

De afbakening van de registratie- en meldplicht is duidelijker geformuleerd. Ook is de toelichting aangepast om meer nadruk te leggen op de preventieve werking van de registratie en de ondersteuning die geboden kan worden bij een veiligheidsincident.

3. Uitbreiding meld-, overleg- en aangifteplicht

De bepaling waarin de verplichting is opgenomen is duidelijker omschreven. Daarnaast is voor het bevoegd gezag de mogelijkheid opgenomen zelf te bepalen of zij, afhankelijk van de situatie, de betrokkenen vóór of na de aangifte willen informeren over de aangifte.

4. Vertrouwenspersonen

De taken van de vertrouwenspersoon zijn uitgebreider omschreven. Daarnaast is vastgelegd dat de vertrouwenspersoon over de deskundigheid en kennis moeten beschikken om de functie naar behoren te vervullen.

5. Klachtenprocedure

Er is een grondslag opgenomen voor het aanwijzen van de landelijke klachtencommissies. Ook zijn nadere eisen opgenomen waar de klachtencommissies aan moeten voldoen, en is een verplichting opgenomen voor de klachtencommissies om hun werkwijze vast te leggen.

6. Evaluatieplicht

De opmerkingen in de internetconsultatie op dit onderdeel zullen worden betrokken bij de uitwerking van het ondersteuningsaanbod rondom de implementatie van de wet.

Planning

Ministerraad	22 november 2024
Advisering Raad van State	november '24 – februari '25
Nader Rapport	februari '25 – april '25
Indiening TK	Q2 '25
Behandeling TK	Q2-Q3 '25
Behandeling EK	Q4 '25 – Q1 '26
Publicatie Staatsblad	Q2 '26
Inwerkingtreding	1 augustus 2026*

** Vanwege een langere implementatietermijn wordt uitgegaan van inwerkingtreding in Caribisch Nederland per 1 augustus 2027.*

TER BESLUITVORMING
Aan: SOCW

nota

Advies Raad van State Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs

Socw niet
akkoord
Opmerkingen mondeling
in brainstorm

derwijs, Cultuur en

Wetgeving en Juridische
Zaken

Van

Persoonsge...

Persoonsgegev...

Datum

8 april 2025

Referentie

51821373

Bijlagen

I. Beslispunten Nader Rapport

II. Advies Raad van State

Intern OCW afgestemd

OVO

Aanleiding

Op 26 maart jl. heeft de Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: Afdeling) advies uitgebracht over het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs. De Afdeling heeft een advies met C-dictum uitgebracht. Het advies van de Afdeling geeft aanleiding om enkele gemaakte keuzes in het wetsvoorstel te heroverwegen. Naar aanleiding van het advies gaan wij graag met u in gesprek over de bredere strategie en het vervolg van het wetsvoorstel, ook met het oog op het herstelplan. In de bijlage treft u de inhoudelijke punten van de Raad van State en overwegingen ten aanzien van uw reactie/ aanpassing op die punten.

Geadviseerd besluit

Om gelet (ook gezien het C-dictum en het politieke karakter van sociale veiligheid) op korte termijn een overleg (brainstorm) in te plannen over het advies van de Afdeling en welke richting u op wilt met het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs.

Kernpunten

- Een besluit over de richting van het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs vraagt een zorgvuldige afweging, mede met het oog op samenloop met de gesprekken over het herstelplan kwaliteit funderend onderwijs.
- Indien u belang hecht aan het behalen van de beoogde inwerkingtredingsdatum (1 augustus '26) is spoedige besluitvorming over de omgang met het advies van de Afdeling is van belang. Daartoe vindt u in de bijlage enkele beslispunten bij de verschillende opmerkingen van de Afdeling.
- Aangezien enkele van de in de bijlage voorgestelde beslispunten substantiële wijzigingen van het wetsvoorstel omvatten, wordt voorgesteld om op korte termijn eerst in een brainstorm te spreken over de bredere strategische keuzes. Op basis daarvan kunt u dan besluiten ten aanzien van de beslispunten in de bijlage.
- Om het wetsvoorstel, conform uw toezegging, voor de zomer aan te kunnen bieden aan de Tweede Kamer moet het nader rapport met het aangepaste voorstel van wet uiterlijk medio mei aan J&V worden aangeboden voor een herziene wetgevingstoets.
- Indien het wetsvoorstel na de zomer wordt ingediend bij de Tweede Kamer komt ook de beoogde inwerkingtredingsdatum van 1 augustus 2026 in het geding.

Samenvatting advies

Datum
8 april 2025

- De Afdeling merkt in algemene zin op dat niet duidelijk is op grond waarvan de regering verwacht dat de voorgestelde maatregelen concreet zullen bijdragen aan het komen tot en onderhouden van een veilige schoolcultuur.
- Zij adviseert daarom om per maatregel alsnog de proportionaliteit dragend te motiveren en vraagt daarbij specifiek naar de overwogen alternatieven, de verhouding tot de vrijheid van inrichting en de verhouding tot de regeldruk voor scholen en onderwijspersoneel.
- De belangrijkste bezwaren van de Afdeling zien op de meld-, overleg en aangifteplicht seksueel misbruik en op de verhouding van de maatregelen rondom het personeel tot de arbowet- en regelgeving.
- Het wetsvoorstel bevat een uitbreiding van de meld-, en overlegplicht naar *seksuele intimidatie* door personeelsleden jegens leerlingen of studenten en stelt daarnaast voor om de gehele meld-, overleg-, en aangifteplicht uit te breiden naar meerderjarige leerlingen en studenten.
 - De Afdeling merkt in haar advies op dat deze uitbreiding een averechts effect kan hebben, doordat de verplichtingen juist kunnen leiden tot verkramping in de schoolcultuur in plaats van dat het open gesprek gefaciliteerd wordt.
 - De Afdeling merkt daarnaast op dat het laten vervallen van het criterium van minderjarigheid een expliciete belangenafweging vergt door de wetgever. Belangrijk bij deze afweging is dat de voorgestelde uitbreiding raakt aan de autonomie van meerderjarige slachtoffers om zelf een beslissing te maken over het aangaan van een strafrechtelijke procedure.
- Het wetsvoorstel introduceert verschillende maatregelen met betrekking tot het personeel, de Afdeling maakt opmerkingen ten aanzien van:
 - De Afdeling wijst er in haar advies op dat de introductie van de personeelsmonitor leidt tot een complexe toezichtspraktijk door overlappende toezichtsbevoegdheden van de IvhO en de NLA (arbeidsinspectie). Zij wijst daarnaast op het risico van dubbele verplichtingen en (toezichts-)lasten voor scholen.
 - De Afdeling merkt over de meldplicht ernstige veiligheidsincidenten op dat er overlap kan ontstaan tussen deze meldplicht ten aanzien van incidenten waar het personeel bij betrokken is en meldplichten op grond van de Arbowetgeving. Dit heeft tot gevolg dat het bevoegd gezag bij een incident beide inspecties moet informeren. De Afdeling adviseert daarom om de meldplicht voor het personeel te schrappen.
 - Ten aanzien van het klachtenstelsel constateert de Afdeling voor het personeel overlap met reeds bestaande klachtenregelingen in de Arbeidsomstandighedenwet en aanverwante regelgeving en bijvoorbeeld de CAO's po en vo.

Planning¹

Schrijven Nader Rapport	April – mei
Start wetgevingstoets J&V	12 mei
Behandeling Ministerraad	20 juni
Indiening Tweede Kamer	26 juni

¹ Uitgaande van besluitvorming in april.

Behandeling TK	Q3/Q4 2025
Behandeling EK	Q1/Q2 2026
Publicatie Staatsblad	Uiterlijk 1 juni '26
Inwerkingtreding	1 augustus 2026

Datum
8 april 2025

Beslispunten Nader Rapport

Op 26 maart jl. heeft de Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: Afdeling) advies uitgebracht over het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs. De Afdeling heeft een advies met C-dictum uitgebracht. Het advies van de Afdeling geeft aanleiding om enkele gemaakte keuzes in het wetsvoorstel te heroverwegen. Onderstaand zijn enkele beslispunten opgenomen over de mogelijke omgang met het advies van de Afdeling.

Geadviseerd besluit

In samenspraak met MOCW:

- Akkoord te gaan met het wijzigen van de in het wetsvoorstel opgenomen meld-, overleg-, en aangifteplicht seksuele intimidatie en seksueel misbruik door:
 1. de meldplicht voor het onderwijspersoneel niet uit te breiden naar seksuele intimidatie; en
 2. de aangifteplicht voor het bevoegd gezag niet uit te breiden naar meerderjarigen.

SOCW:

3. Akkoord te gaan met het schrappen van de monitoringsverplichting voor het personeel, maar in plaats daarvan in het wetsvoorstel te regelen dat de veiligheidsbeleving van het personeel expliciet betrokken moet worden bij het opstellen en evalueren van het veiligheidsbeleid.
4. Akkoord te gaan met het beperken van de meldplicht voor ernstige veiligheidsincidenten indien bij het incident geen leerlingen betrokken zijn. Voorstel is de meldplicht voor dergelijke incidenten te beperken tot situaties die ernstige gevolgen hebben voor de orde of veiligheid op school.
5. Akkoord te gaan met het schrappen van de mogelijkheid voor het personeel om een klacht in te dienen bij de landelijke klachtencommissie.

Kernpunten

1. Uitbreiding meld- en overlegplicht naar seksuele intimidatie

In de huidige sectorwetten bestaat voor zowel het funderend onderwijs als het beroeps- en hoger onderwijs een meld-, overleg-, en aangifteplicht (MOA) bij *seksueel misbruik* door personeelsleden jegens minderjarige leerlingen of studenten.¹

Het wetsvoorstel bevat een uitbreiding van de meld-, en overlegplicht naar *seksuele intimidatie* door personeelsleden jegens leerlingen of studenten.

Beleidsmatige afweging

- De Afdeling merkt in haar advies op dat deze uitbreiding een averechts effect kan hebben, doordat de verplichtingen juist kunnen leiden tot verkramping in de schoolcultuur in plaats van dat het open gesprek gefaciliteerd wordt. Ook in de consultatie van het wetsvoorstel is destijds door verschillende partijen op dit risico gewezen.
- Wij onderkennen dit risico. Tegelijkertijd blijkt uit verkennend onderzoek in 2020 dat sommige scholen handelingsverlegen zijn of signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag bagatelliseren zonder in overleg te treden met de vertrouwensinspectie.²
- Hetzelfde onderzoek beveelt ten aanzien van de meldplicht aan dat het in de eerste plaats belangrijk is om in te zetten op een verandering van het schoolklimaat waardoor het maken van een melding niet langer als oncollegiaal wordt gezien.³

¹ De meldplicht betekent dat personeel bij het bevoegd gezag melding moet doen van dat seksueel misdrijf. De overlegplicht betekent vervolgens dat het bevoegd gezag moet overleggen met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie als er een redelijk vermoeden is dat inderdaad een seksueel misdrijf heeft plaatsgevonden, dan moet door het bevoegd gezag aangifte worden gedaan.

² Bijlage bij Kamerstukken II 2020/21, 35570-VIII, nr. 91, p. 98.

³ Bijlage bij Kamerstukken II 2020/21, 35570-VIII, nr. 91, p. 89.

- Voorgesteld wordt daarom om enkel de *overleg*plicht voor het bevoegd gezag uit te breiden naar seksuele intimidatie en de *interne meld*plicht voor het personeel (conform bestaande wetgeving) beperkt te houden tot seksueel misbruik.⁴
- Het doel is om het risico op verkramping te beperken en tegelijkertijd te waarborgen dat het bevoegd gezag in voorkomende gevallen de expertise van de vertrouwensinspecteur betreft in haar handelingskader.
- Daarbij zal bij de implementatie van het wetsvoorstel erop ingezet worden om door middel van ondersteuning te werken aan een open cultuur op scholen ten aanzien van seksueel grensoverschrijdend gedrag.
- Scholen zullen daarbij worden aangemoedigd om – samen met het personeel – beleid te maken over hoe er binnen de school wordt omgegaan met seksueel grensoverschrijdend gedrag en signalen van seksuele intimidatie.

2. Uitbreiding meld-, overleg-, en aangifteplicht naar meerderjarigen

Het wetsvoorstel stelt daarnaast voor om de gehele meld-, overleg-, en aangifteplicht uit te breiden naar meerderjarige leerlingen en studenten.

Beleidsmatige afwegingen

- De Afdeling merkt op dat het laten vervallen van het criterium van minderjarigheid een expliciete belangenafweging vergt door de wetgever. Belangrijk bij deze afweging is dat de voorgestelde uitbreiding raakt aan de autonomie van meerderjarige slachtoffers om zelf een beslissing te maken over het aangaan van een strafrechtelijke procedure.
- In de afgelopen jaren is de maatschappelijke aandacht voor de rol van het slachtoffer binnen het strafproces gegroeid. Er is meer inzicht in de gevolgen die het strafproces kan hebben voor het slachtoffer, zoals het risico dat het slachtoffer nogmaals belast wordt door een juridische procedure.
- In dat licht wordt u geadviseerd om de aangifteplicht te schrappen indien het feit betrekking heeft op een meerderjarig slachtoffer. Daarbij wordt de regie over het doen van een eventuele aangifte in beginsel bij het meerderjarige slachtoffer gelaten.
- Uiteraard staat het eenieder die kennis heeft van een strafbaar feit vrij om aangifte te doen. Indien het bevoegd gezag dat in een gegeven situatie wenselijk acht kan zij dan ook besluiten toch tot het doen van aangifte over te gaan.
- Het schrappen van de aangifteplicht voor meerderjarigen kan gevolgen hebben voor de overlegplicht. Het overleg van het bevoegd gezag met de vertrouwensinspectie is in de basis immers gericht op de vraag of aangifte moet worden gedaan van een seksueel misdrijf. Indien u ervoor kiest de aangifteplicht te schrappen voor meerderjarigen zal bezien worden welke eventuele gevolgen dit heeft voor de overlegplicht.

Politiek-bestuurlijke afwegingen

- De uitbreiding van de overlegplicht naar seksuele intimidatie is toegezegd in de beleidsreactie op het onderzoek van Beke in 2020.⁵ De uitbreiding is vervolgens meerdere keren toegezegd door de bewindspersoon in Kamerbrieven.⁶ In enkele brieven wordt verwezen naar de uitbreiding van de meld-, overleg-, en aangifteplicht naar meerderjarigen.
- De uitbreiding van de meld- en overlegplicht naar seksuele intimidatie is onderdeel van het Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld.⁷ De regeringscommissaris hecht ook grote waarde aan een goede schoolcultuur. Afhankelijk van de gevolgen voor de overlegplicht en de mate van inzet op de ondersteuning van een veilige schoolcultuur is de verwachting dat zij geen onoverkomelijke bezwaren heeft tegen dit voorstel.
- De sectorraden en Stichting School en Veiligheid (SSV) hebben eerder hun zorgen geuit over de uitbreiding. De sectorraden gaven aan bang te zijn voor een 'klikcultuur' [dit betrof de MOA in combinatie met de incidentenregistratie en meldplicht ernstige incidenten] en SSV waarschuwde voor verkramping bij personeel.

⁴ De overleg-, meld- en aangifteplicht voor seksueel misbruik blijft bestaan conform de huidige wetgeving.

⁵ *Kamerstukken II 2020/21*, 35570-VIII, nr. 91

⁶ *Kamerstukken II 2022/23*, 31293, nr. 653. *Kamerstukken II 2022/23*, 29240 nr. 133. *Kamerstukken II 2023/24*, 29240 nr. 136. *Kamerstukken II 2022/23*, 29240 nr. 132. *Kamerstukken II 2024/25*, 29240 nr. 173.

⁷ Bijlage bij *Kamerstukken II 2022/23*, 34843 nr. 67.

- In de komende periode zal het gesprek gevoerd worden met onder andere de VH, de UNL en de MBO Raad over de gevolgen van het schrappen van de aangifteplicht voor meerderjarigen. Daarnaast wordt bekeken hoe de in deze nota voorgestelde wijzigingen zich verhouden tot het concept wetsvoorstel zorgplicht sociale veiligheid dat de komende periode wordt uitgewerkt (vervolgonderwijs en wetenschap). Indien daar punten uit naar voren komen die van invloed zijn op de voorgestelde richting zoals in deze nota is voorgelegd, komen wij daar separaat zo spoedig mogelijk bij u op terug.

3. Personeelsmonitor

Het wetsvoorstel introduceert een monitoringsverplichting voor het bevoegd gezag ten aanzien van de veiligheidsbeleving van het personeel en verplicht het bevoegd gezag om de resultaten van deze monitor te betrekken bij de evaluatie van het veiligheidsbeleid.

Beleidsmatige afwegingen

- De arbeidsomstandigheden van het personeel worden in algemene zin gereguleerd in de Arbeidsomstandighedenwet en aanverwante regelgeving.
- De Arbowetgeving bevat al een verplichting voor de werkgever tot een risico-inventarisatie en evaluatie van de veiligheid van zijn personeel maar deze is, anders dan de voorgestelde personeelsmonitor, qua vormgeving en frequentie vrij aan de werkgever. In de CAO's po en vo is wel opgenomen dat de werkgever het beleid voor een gezonde en veilige leer- en werkomgeving binnen de instelling jaarlijks evalueert.
- In het wetsvoorstel is gekozen om de monitor voor het onderwijspersoneel aanvullend te regelen in de onderwijswetgeving.
- De Afdeling wijst er in haar advies op dat deze keuze leidt tot een complexe toezichtspraktijk door overlappende toezichtsbevoegdheden van de IvHO en de NLA (arbeidsinspectie). Zij wijst daarnaast op het risico van dubbele verplichtingen en (toezichts-)lasten voor scholen.
- In lijn met dit advies wordt voorgesteld om de verplichte veiligheidsmonitor ten aanzien van het personeel te schrappen en deze te vervangen door de verplichting voor het bevoegd gezag om de veiligheidsbeleving van het personeel te betrekken bij de evaluatie haar veiligheidsbeleid. Het staat het bevoegd gezag dan vrij om zelf te bepalen hoe zij de veiligheidsbeleving van het personeel in kaart brengt.
- Hiermee wordt alsnog geborgd dat de veiligheidsbeleving van het personeel onderdeel uitmaakt van het veiligheidsbeleid.

Politiek-bestuurlijke afwegingen

- Met dit wetsvoorstel wordt o.a. uitvoering gegeven aan een in 2020 aangenomen motie die verzoekt om de Wet veiligheid op school te verbreden naar het onderwijspersoneel.⁸ Het voornemen de wet te verbreden was ook onderdeel van het coalitieakkoord van het vorige kabinet: "We breiden de wet sociale veiligheid uit met leraren".⁹ Het beeld is dat er nog steeds brede steun voor deze uitbreiding is in de Tweede Kamer.
- Destijds is geconstateerd dat de meeste onderdelen van de Wet veiligheid op school al geregeld zijn in de Arbowetgeving. Alleen voor de veiligheidsmonitor gold dit niet helemaal: daarom is er voor gekozen in dit wetsvoorstel een personeelsmonitor te introduceren. Daarnaast is in het voorstel de veiligheid van het personeel integraal meegenomen bij de andere maatregelen in het wetsvoorstel, zoals de vertrouwenspersonen en incidentenregistratie.
- Als de personeelsmonitor wordt geschrapt, voert u de uitbreiding van de Wet veiligheid op school dan ook aanzienlijk beperkter uit dan tot dusver aan de Tweede Kamer is gecommuniceerd.
- De vakbonden zijn voorstander van de personeelsmonitor en de verwachting is dat zij kritisch zullen reageren als die wordt geschrapt.
- Andere partijen, waaronder de sectorraden, zijn kritisch over de monitor en zullen naar verwachting positief zijn over het schrappen van deze maatregel.
- Het schrappen van de personeelsmonitor levert een significante verlaging op van de administratieve lasten voor het bevoegd gezag en het personeel.

⁸ Kamerstukken II 2019/20, 29240 nr. 115.

⁹ Kamerstukken II 2021/22, 35788, nr. 77.

- Door het opnemen van de verplichting voor het bevoegd gezag om de veiligheidsbeleving van het personeel te betrekken in de jaarlijkse evaluatie van het veiligheidsbeleid wordt de kern van de maatregel behouden en wordt het beleidsmatige doel – dat de veiligheid van het personeel integraal betrokken wordt in het veiligheidsbeleid van de school – geborgd.

4. Meldplicht ernstige veiligheidsincidenten

Het wetsvoorstel introduceert een meldplicht aan de Inspectie ten aanzien van ernstige veiligheidsincidenten waarbij ouders, leerlingen of personeelsleden betrokken zijn.

Beleidsmatige afwegingen

- De Afdeling merkt op dat er overlap kan ontstaan tussen deze meldplicht en meldplichten op grond van de Arbowetgeving, waardoor het bevoegd gezag bij een incident beide inspecties moet informeren. De Afdeling adviseert daarom om de meldplicht voor het personeel te schrappen.
- Er bestaat inderdaad overlap ten aanzien van het personeel. De meldplicht uit de Arbowetgeving ziet namelijk – kortgezegd – op gevallen waarin een werknemer schade heeft opgelopen tijdens werk. De arbowetgeving kent dus alleen een meldplicht voor schade aan werknemers en niet voor schade aan derden. Overwogen is dat die overlap niet per definitie problematisch is. Hoewel een dubbele melding kan leiden tot meer werkzaamheden voor het bevoegd gezag en de inspecties, is het doel van het toezicht verschillend. De IvhO houdt toezicht op de zorgplicht van het bevoegd gezag voor de veiligheid op school, de NLA op de arbeidsomstandigheden van het personeel.
- De meldplicht ernstige veiligheidsincidenten ziet op incidenten die ernstige psychische, fysieke of sociale schade van een persoon tot gevolg hebben. Of een incident – bijvoorbeeld de bedreiging van een leerkracht - gemeld moet worden is daarmee in de eerste plaats afhankelijk van de gevolgen van het incident.
- Sommige incidenten kunnen wel ernstige schade tot gevolg hebben voor een personeelslid, maar raken niet direct de orde of veiligheid op school. Bijvoorbeeld: een incident waarbij een personeelslid blijvend letsel oploopt door een defecte machine in het technieklokaal.
- Dergelijke incidenten waar het personeel bij betrokken is dienen al gemeld te worden bij de NLA in het kader van de meldingsplicht arbeidsongevallen.
- Om onnodige dubbele meldingen te voorkomen en de meldplicht ernstige veiligheidsincidenten enkel te laten zien op de incidenten die het veilige schoolklimaat raken, wordt voorgesteld om de meldplicht te beperken. Daartoe wordt voorgesteld te regelen dat bij veiligheidsincidenten waar geen leerlingen betrokken zijn de meldplicht te beperken tot situaties die ernstige gevolgen hebben voor de orde of veiligheid op school. Bij ernstige veiligheidsincidenten waar wel leerlingen zijn betrokken, moet altijd worden gemeld.

Politiek-bestuurlijke afwegingen

- Met de meldplicht voor ernstige veiligheidsincidenten wordt uitvoering gegeven aan een motie uit 2021, die verzoekt om de reeds bestaande meldingsplicht te verbreden naar 'zaken die betrekken hebben op de (sociale) veiligheid en het welbevinden van leerlingen'.¹⁰ Ook in diverse Kamerbrieven en debatten is toegezegd dat een dergelijke meldplicht zou worden geregeld.
- De voorgestelde aanpassing ziet specifiek op situaties waar geen leerlingen bij betrokken zijn. Wij achten het dan ook goed uitlegbaar dat u deze motie nog steeds uitvoert en aan eerdere toezeggingen voldoet.

5. Klachtenregeling personeel

Het wetsvoorstel introduceert een verplichting voor scholen om aangesloten te zijn bij een landelijke klachtencommissie waar ouders, leerlingen en personeelsleden een klacht kunnen indienen.

Beleidsmatige afwegingen

¹⁰ Kamerstukken II 2021-2022, 31289, nr. 491.

- Ook ten aanzien van dit punt constateert de Afdeling overlap met reeds bestaande klachtenregelingen in de Arbeidsomstandighedenwet en aanverwante regelgeving en bijvoorbeeld de CAO's po en vo.
- Voorgesteld wordt om de mogelijkheid voor het personeel om klachten in te dienen bij de landelijke klachtencommissie te schrappen. Het blijft wel mogelijk voor het personeel om via de interne klachtenregeling te klagen bij het bevoegd gezag. Daarnaast heeft het personeel toegang tot de reeds bestaande geschilbeslechtingsopties op grond van bijvoorbeeld de cao.

Politiek-bestuurlijke afwegingen

- Wij zien bij deze aanpassing geen specifiek politiek-bestuurlijke risico's.
- Wel is de verwachting dat de vakbonden bezwaren zullen hebben doordat de diverse wijzigingen naar aanleiding van het advies van de Afdeling er toe leiden dat het uiteindelijke voorstel minder handvatten biedt om aan de veiligheid van het personeel te werken dan het voorstel zoals deze ter advisering aan de Afdeling is voorgelegd. Bij het opstellen van het nader rapport zal daarom ook een draagvlakanalyse worden uitgevoerd.

Overige punten

Advies Afdeling advisering van de Raad van State

Naast bovengenoemde punten maakt de Afdeling nog enkele andere opmerkingen.

Proportionaliteit en effectiviteit

- De Afdeling merkt in algemene zin op dat niet duidelijk is op grond waarvan de regering verwacht dat de voorgestelde maatregelen concreet zullen bijdragen aan het komen tot en onderhouden van een veilige schoolcultuur.
- Zij adviseert daarom om per maatregel alsnog de proportionaliteit dragend te motiveren en vraagt daarbij specifiek naar de overwogen alternatieven, de verhouding tot de vrijheid van inrichting en de verhouding tot de regeldruk voor scholen en onderwijspersoneel.
- De toelichting zal op deze punten worden aangevuld.

Vertrouwenspersoon en klachtenstelsel

- De Afdeling merkt op dat de Eerste Kamer momenteel een initiatiefvoorstel van het lid Maatoug in behandeling heeft omtrent de verplichtstelling van een vertrouwenspersoon voor alle werkgevers.
- Daarnaast wijst zij erop dat de regering heeft aangekondigd te gaan onderzoeken om in de Arbeidsomstandighedenwet ook een klachtenregeling verplicht te stellen voor alle werkgevers.
- De Afdeling concludeert dat de toelichting geen aandacht besteedt aan hoe het wetsvoorstel zich verhoudt tot deze initiatieven.
- De toelichting zal op dit punt worden aangevuld.

Verwerking persoonsgegevens

- De Afdeling merkt op dat het wetsvoorstel verschillende verwerkingen van bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard mogelijk maakt. Het gaat daarbij om verwerkingen ten behoeve van de registratieplicht veiligheidsincidenten en verwerkingen door de vertrouwenspersoon ten behoeve van het uitvoeren van zijn taak.
- Zij adviseert om ten aanzien van deze verwerkingen te voorzien in aanvullende wettelijke en passende waarborgen.
- Naar aanleiding van het advies wordt voorgesteld om in ieder geval een maximale bewaartermijn op te nemen voor deze gegevens.
- Daarnaast wordt bezien of dit ook geregeld dient te worden voor de verwerking van de gegevens door de vertrouwensinspectie, die op grond van de in het wetsvoorstel opgenomen overlegplicht seksuele intimidatie en seksueel misbruik en de meldplicht ernstige veiligheidsincidenten, ook bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard verwerken. Hoewel de Afdeling dit niet specifiek adviseert kan het wenselijk zijn om voor de verwerking van deze gegevens een gelijk niveau van wettelijke waarborgen in te regelen.

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Van

Persoonsg...

Datum

28 april 2025

Referentie

52221089

Bijlagen

1. Samenvatting advies Raad van State, inclusief besluiten SOCW
2. Advies Raad van State Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs

Intern OCW afgestemd

MBO, HO&S, OWB, OPO, OVO,
WJZ

nota

Advies Raad van State Wetsvoorstel vrij en veilig
onderwijs

Aanleiding

Op 26 maart jl. heeft de Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: RvS) advies uitgebracht over het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs van SOCW. De RvS heeft een advies met C-dictum uitgebracht. Het advies van de RvS geeft aanleiding om enkele gemaakte keuzes in het wetsvoorstel te heroverwegen. Enkele punten uit dit wetsvoorstel raken ook het vervolgonderwijs. Met deze nota worden de voor u relevante beslispunten aan u voorgelegd over de wijze waarop met het advies van de RvS kan worden omgegaan. In bijlage 1 treft u een overzicht van alle inhoudelijke punten van de RvS.

Op 24 april jl. heeft een gesprek plaatsgevonden met SOCW over de opvolging van het advies van de RvS. De zienswijze van SOCW op de beslispunten is in deze nota opgenomen.

Geadviseerd besluit

In samenspraak met SOCW, akkoord te gaan:

1. met het wijzigen van de in het wetsvoorstel opgenomen meld-, overleg-, en aangifteplicht seksuele intimidatie en seksueel misbruik door de aangifteplicht voor het bevoegd gezag niet uit te breiden naar meerderjarigen,
2. met het voorstel om wél de uitbreiding van de meld- en overlegplicht naar meerderjarigen te behouden, en;
3. om, ondanks het advies van de RvS, de meld- en overlegplicht voor het onderwijspersoneel uit te breiden naar seksuele intimidatie.

Kernpunten

Datum

28 april 2025

1. Uitbreiding meld-, overleg-, en aangifteplicht naar meerderjarigen

- In de huidige sectorwetten bestaat voor zowel het funderend onderwijs als het vervolgonderwijs een meld-, overleg-, en aangifteplicht (MOA) bij seksueel misbruik door personeelsleden jegens *minderjarige* leerlingen of studenten.¹
- Het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs stelt voor om de gehele meld-, overleg-, en aangifteplicht uit te breiden naar meerderjarige leerlingen en studenten.
- De RvS merkt op dat de voorgestelde uitbreiding raakt aan de autonomie van meerderjarige slachtoffers om zelf een beslissing te maken over het aangaan van een strafrechtelijke procedure.
- U wordt geadviseerd om in lijn met het advies van de RvS de aangifteplicht te schrappen indien het feit betrekking heeft op een meerderjarig slachtoffer. Daarbij wordt de regie over het doen van een eventuele aangifte in beginsel bij het meerderjarige slachtoffer gelaten.

Beleidsmatige afwegingen

- In de afgelopen jaren is de maatschappelijke aandacht voor de rol van het slachtoffer binnen het strafproces gegroeid. Er is meer inzicht in de gevolgen die het strafproces kan hebben voor het slachtoffer, zoals het risico dat het slachtoffer nogmaals belast wordt door een juridische procedure.
- Het laten vervallen van de aangifteplicht komt overeen met andere bestaande wetgeving waarbij er een onderscheid is tussen de mate van verantwoordelijkheid tussen minder- en meerderjarigen en de daarbij horende mate van autonomie. Het inperken van deze autonomie neemt de mogelijkheid weg voor het slachtoffer om zelf en zonder externe druk een afgewogen beslissing te maken over het aangaan van een strafrechtelijke procedure.
- Uiteraard is het wel belangrijk om ook bij meerderjarigen zorgvuldig en daadkrachtig op te treden bij gevallen van seksuele intimidatie en seksueel misbruik in het (vervolg)onderwijs. Daarvoor is ten minste van belang dat signalen hierover gemeld en besproken worden. Daarom wordt voorgesteld om wel de meld- en overlegplicht uit te breiden naar meerderjarigen.
- Het staat daarbij eenieder die kennis heeft van een strafbaar feit vrij om aangifte te doen. Indien het bevoegd gezag dat in een gegeven situatie wenselijk acht kan zij dan ook besluiten om toch aangifte te doen.
- Vanuit de MBO Raad, UNL en VH is ambtelijk aangegeven dat zij geen grote bezwaren hebben tegen het schrappen van de aangifteplicht voor meerderjarigen.
- De Inspectie van het Onderwijs heeft wel bezwaar tegen het voorstel om de aangifteplicht voor meerderjarigen te laten vervallen.
 - De afhankelijkheidssituatie tussen een docent en student is voor de Inspectie de belangrijkste motivatie om ook de aangifteplicht

¹ De meldplicht betekent dat personeel bij het bevoegd gezag melding moet doen van dat seksueel misdrijf. De overlegplicht betekent vervolgens dat het bevoegd gezag moet overleggen met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie. Als er een redelijk vermoeden is dat inderdaad een seksueel misdrijf heeft plaatsgevonden, dan moet door het bevoegd gezag aangifte worden gedaan.

uit te breiden naar meerderjarigen. Deze zou mogelijkwerijs kunnen tegengaan dat een student aangifte doet, omdat er een angst zou kunnen bestaan voor mogelijke gevolgen voor de student.

Datum
28 april 2025

- Bovendien bestaan er bij de Inspectie zorgen dat het personeelslid, wanneer er enkel arbeidsrechtelijke maatregelen worden getroffen, op een andere plek opnieuw aan de slag kan bij een andere onderwijsinstelling.
- Beide zorgen worden ons inziens grotendeels ondervangen met de uitbreiding van de meld- en overlegplicht naar meerderjarigen. Daarmee wordt gewaarborgd dat gevallen van seksuele intimidatie en seksueel misbruik worden gemeld bij het instellingsbestuur, waarna het bestuur daarover in overleg treedt met de vertrouwensinspectie. Afhankelijk van de specifieke situatie kan de vertrouwensinspectie het bevoegd gezag desgewenst adviseren over de te nemen vervolgstappen.
- Indien dat gegeven de situatie wenselijk is kan het instellingsbestuur in een specifieke situatie er nog steeds voor kiezen om aangifte te doen. Daarbij kan door het laten vervallen van de aangifteplicht de wens van het meerderjarige slachtoffer betrokken worden.
- SOCW is voorstander van het schrappen van de aangifteplicht voor meerderjarigen. Aangezien de uitbreiding voornamelijk impact heeft op het vervolgonderwijs heeft SOCW aangegeven uw lijn hierin te volgen, mocht u anders besluiten.

2. Uitbreiding meld- en overlegplicht naar seksuele intimidatie

- Het wetsvoorstel Vrij en Veilig onderwijs bevat ook een uitbreiding van de meld-, en overlegplicht van *seksueel misbruik* naar seksuele intimidatie door personeelsleden jegens leerlingen of studenten.
- De RvS merkt in haar advies op dat deze uitbreiding een averechts effect kan hebben, doordat de verplichtingen juist kunnen leiden tot verkramping in de schoolcultuur in plaats van dat het open gesprek gefaciliteerd wordt. Ook in de consultatie van het wetsvoorstel is destijds door verschillende partijen op dit risico gewezen.
- Ten behoeve van uniforme wetgeving wordt u geadviseerd om, ondanks het advies van de RvS, de meld- en overlegplicht uit te breiden naar seksuele intimidatie door personeelsleden jegens leerlingen of studenten. Zo wordt gewaarborgd dat het bevoegd gezag in voorkomende gevallen de expertise van de vertrouwensinspecteur betreft in haar handelingskader.

Beleidsmatige afwegingen

- FO acht de uitbreiding wenselijk omdat uit verkennend onderzoek in 2020 blijkt dat sommige scholen in het funderend onderwijs handelingsverlegen zijn of signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag bagatelliseren zonder in overleg te treden met de vertrouwensinspectie.² Mogelijk geldt dit ook voor het vervolgonderwijs. De overlegplicht bij de vertrouwensinspectie is bedoeld om op laagdrempelige maar objectieve wijze te kunnen bepalen of er sprake

² Bijlage bij Kamerstukken II 2020/21, 35570-VIII, nr. 91, p. 98.

is van een redelijk vermoeden van een misdrijf en er aangifte moet worden gedaan.

Datum
28 april 2025

- Bovendien stelt FO dat het risico op verkramping enigszins ondervangen kan worden door bij de implementatie van het wetsvoorstel onderwijsinstellingen aan te moedigen om – samen met het personeel - beleid te maken over hoe er binnen de instelling wordt omgegaan met seksueel grensoverschrijdend gedrag en signalen van seksuele intimidatie.
- De regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag is voorstander van de uitbreiding. De uitbreiding van de meld - en overlegplicht naar seksuele intimidatie is onderdeel van het Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld.³
- SOCW ziet belang in het uitbreiden van de meld - en overlegplicht naar seksuele intimidatie door personeelsleden jegens leerlingen of studenten. Mocht u dit anders zien dan organiseren we een gesprek tussen u beiden.

Planning

SOCW hecht belang aan het behalen van de beoogde inwerkingtredingsdatum van de Wet Vrij en Veilig onderwijs (1 augustus '26). Hiervoor is het noodzakelijk dat u uiterlijk 9 mei heeft besloten, zodat het nader rapport met het aangepaste voorstel van de wet voor de deadline van 12 mei aan het ministerie van JenV kan worden aangeboden voor een herziene wetgevingstoets.

Planning⁴

Schrijven Nader Rapport met aangepast wetsvoorstel	April – mei
Start wetgevingstoets JenV	12 mei
Behandeling Ministerraad	20 juni
Indiening Tweede Kamer	26 juni
Behandeling TK	Q3/Q4 2025
Behandeling EK	Q1/Q2 2026
Publicatie Staatsblad	Uiterlijk 1 juni '26
Inwerkingtreding	1 augustus 2026

³ Bijlage bij *Kamerstukken II* 2022/23, 34843 nr. 67.

⁴ Uitgaande van besluitvorming in april.

TER ONDERTEKENING

Aan: SOCW

**Wetgeving en Juridische
Zaken**

Van

Persoonsg...

Persoonsgegevens

Datum

4 juni 2025

Referentie

52614975

Bijlagen

1. Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs
2. Nader rapport
3. MR-formulier
4. Advies RvS
5. Aanvullende uitvoeringstoets Inspectie
6. Advies RCGOG
7. Beslisnota's wetsvoorstel

nota

Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs

Aanleiding

Op 26 maart 2025 heeft de Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: de RvS) advies met dictum C uitgebracht over het wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs. Op 24 april 2025 heeft hierover overleg met u plaatsgevonden. Het wetsvoorstel en de toelichting zijn naar aanleiding van het advies aangepast. In het nader rapport wordt ingegaan op de adviespunten van de RvS.

Het advies met dictum C heeft tot gevolg dat het wetsvoorstel opnieuw aangeboden moet worden aan de Ministerraad alvorens het aangeboden kan worden aan de Tweede Kamer voor de parlementaire behandeling. Bijgaand vindt u tevens de beslisnota's die openbaar worden gemaakt na indiending van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer.

In het commissiedebat veiligheid op scholen van 15 mei 2025 heeft u aangegeven het wetsvoorstel voor het zomerreces aan de Kamer te sturen.

Geadviseerd besluit

Door ondertekening van het MR-formulier akkoord te gaan met agendering van het wetsvoorstel in de MR, zodat het gewijzigde wetsvoorstel, de gewijzigde toelichting en het nader rapport na akkoord kunnen worden aangeboden aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- Het wetsvoorstel en de toelichting zijn naar aanleiding van het advies van de RvS aangepast, in lijn met de uitkomst van het overleg.
 - De monitoringsverplichting voor de veiligheid van personeel is komen te vervallen.
 - De aangifteplicht wordt niet uitgebreid naar meerderjarige leerlingen en studenten.
- Naar aanleiding van de voorgenomen wijzigingen ten aanzien van de aangifteplicht heeft de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) een aanvulling op de uitvoeringstoets vastgesteld. Ook heeft de Regeringscommissaris Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag en Seksueel Geweld (hierna: RCGOG) een onderhands advies uitgebracht. Zie [bijlage 5 en 6](#).

Toelichting

1. Advies RvS in het kort

1.1 Proportionaliteit en effectiviteit

- De RvS merkt in algemene zin op dat niet duidelijk is op grond waarvan de regering verwacht dat de voorgestelde maatregelen bijdragen aan een veilige schoolcultuur, in het bijzonder voor de uitbreiding van de meld-, overleg-, en aangifteplicht ten aanzien van seksuele misdrijven naar seksuele intimidatie.
 - Naar aanleiding van dit advies is de memorie van toelichting aangevuld.¹ Aan scholen wordt ondersteuning geboden bij de implementatie van deze maatregel, waaronder een tool om seksuele intimidatie te herkennen, te bespreken en een pedagogisch adequate reactie te geven. Van onderwijspersoneel en professionals die werken met leerlingen en studenten in een afhankelijkheidssituatie mag verwacht worden dat zij, wanneer zij kennis hebben van een dergelijk incident, daarvan altijd melding maken. Signalen van seksuele intimidatie en seksueel misbruik dienen zorgvuldig en daadkrachtig te worden afgehandeld.
- De RvS adviseert om per maatregel de proportionaliteit dragend te motiveren, specifiek in het licht van de vrijheid van inrichting en de lasten voor scholen en onderwijspersoneel, of anders van de maatregel af te zien. Zij vraagt daarbij expliciet aandacht voor hoe de maatregel effectief bijdraagt aan een veilige schoolcultuur en voor de lasten in Caribisch Nederland.
 - Naar aanleiding van dit advies is de memorie van toelichting aangevuld.

1.2. Verhouding tot de Arbeidsomstandighedenwet

- De RvS adviseert de invoering van de monitor voor veiligheid van personeel in onderwijswetgeving te heroverwegen.
 - De monitor voor veiligheid van personeel is uit het wetsvoorstel gehaald en vervangen door de verplichting voor het bevoegd gezag om de veiligheidsbeleving van het personeel te betrekken bij de evaluatie van haar veiligheidsbeleid.
- De RvS adviseert meldingen van ernstige veiligheidsincidenten ten opzichte van personeelsleden te schrappen.
 - Dit advies is niet opgevolgd, omdat het toezicht van de Nederlandse Arbeidsinspectie (hierna: NLA) ziet op het waarborgen van de veilige arbeidsomstandigheden van (alleen) het *personeel*. Het toezicht van de Inspectie en van de NLA dient daarmee dus een verschillend doel. In sommige gevallen is het daarom gerechtvaardigd dat sprake is van een dubbele verplichting om een incident te melden.
- De RvS adviseert in de toelichting expliciet aandacht te besteden aan de lopende initiatieven ten aanzien van wijziging van de Arbowetgeving, specifiek het initiatiefwetsvoorstel van het lid Maatoug.

¹ In het bijzonder paragraaf 11.2.2

- Er is een samenloopbepaling toegevoegd aan het wetsvoorstel en de memorie van toelichting is aangepast (paragraaf 9.1).

1.3 Uitbreiding meld-, overleg- en aangifteplicht tot meerderjarigen

- De RvS adviseert in de toelichting de uitbreiding van de aangifteplicht tot meerderjarige leerlingen en studenten dragend te motiveren en zo nodig het wetsvoorstel aan te passen.
 - Naar aanleiding van het advies is het wetsvoorstel zo aangepast dat de meld- en overlegplicht wel wordt uitgebreid naar meerderjarigen, maar de aangifteplicht niet. Daarmee kan het bevoegd gezag de autonomie van meerderjarige slachtoffers over het aangaan van een strafrechtelijke procedure meewegen bij de beslissing om wel of geen aangifte te doen.

1.4 Verwerking persoonsgegevens

- De RvS adviseert ten aanzien van de registratie- en meldplicht veiligheidsincidenten en de vertrouwenspersoon zo nodig het voorstel aan te passen om te voorzien in wettelijke waarborgen voor het verwerken van bijzondere persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard. Zij noemt daarbij in ieder geval een wettelijke bewaartermijn en wettelijke beperking van de toegang tot de bijzondere persoonsgegevens.
 - Het wetsvoorstel is aangepast. Voor verwerking van de genoemde persoonsgegevens door scholen ten aanzien van de registratie- en meldplicht veiligheidsincidenten, de vertrouwenspersoon en de meld-, overleg en aangifteplicht is voorzien in een wettelijke bewaartermijn en beperkte toegang tot de gegevens. Voor de verwerking van persoonsgegevens door de Inspectie voor het Onderwijs is voorzien in een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur te voorzien in waarborgen, waaronder een bewaartermijn.

2. Uitvoeringstoets inspectie en advies RCGOG

2.1 Uitvoeringstoets inspectie

- De inspectie (zie bijlage 5) uit haar zorgen over het schrappen van de uitbreiding van de aangifteplicht naar meerderjarigen. Dit zijn beleidsmatige zorgen die zien op de risico's wanneer de onderwijsinstelling niet verplicht wordt tot aangifte.
- Ook wijst de inspectie op het belang van nader overleg en zorgvuldige afstemming ten aanzien van twee uitvoeringstechnische zaken:
 - de delegatiegrondslag om per algemene maatregel van bestuur nadere eisen te stellen aan o.a. de bewaartermijnen voor persoonsgegevens die verwerkt worden door de vertrouwensinspecteurs;
 - het toezicht ten aanzien van 'de veiligheid van personeel' dat berokken dient te worden bij de evaluatie van het veiligheidsbeleid.

2.2 Advies RCGOG

- Op basis van het nieuwe voorstel heeft de regeringscommissaris een onderhands advies uitgebracht over de meld-, overleg en aangifteplicht. Deze kunt u vinden in de bijlage 6.
- In haar advies adviseert zij de aangifteplicht voor meerderjarigen te behouden.
- Het advies begint met een 12-tal vaststellingen. Deze lijken op een juridisch onduidelijke aanname te berusten en hebben mede daarom niet geleid tot een andere weging van de aangifteplicht voor meerderjarigen.

2.3 Reactie op de uitvoeringstoets en het advies

- De zorgen die zowel de inspectie als de RCGOG uiten over het schrappen van de uitbreiding van de aangifteplicht seksuele misdrijven naar meerderjarigen bevatten geen nieuwe inzichten. Ook zonder aangifteplicht, staat het de onderwijsinstelling en het slachtoffer vrij om aangifte te doen. Daarbij biedt het schrappen van de aangifteplicht de mogelijkheid om in het besluit de wensen en autonomie van het meerderjarige slachtoffer te wegen.
- In paragraaf 15.2.2 van de memorie van toelichting is de aanvulling van de inspectie op de uitvoeringstoets verwerkt. Daar wordt ook aangegeven dat de inspectie betrokken zal worden bij de totstandkoming van de algemene maatregel van bestuur (middels een uitvoeringstoets) en het toezicht op hoe de veiligheid van het personeel betrokken kan worden bij de evaluatie van het veiligheidsbeleid (middels nader overleg).

3. Politieke context

- Het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs is een maatregel uit het regeerprogramma Schoof.² Er is ook buiten die fracties draagvlak voor het wetsvoorstel in het parlement. Een vorig coalitieakkoord (VVD, D66, CDA, CU) en twee moties waren aanleiding voor een groot deel van het wetsvoorstel.³

4. Krachtenveld

- In het onderwijsveld funderend onderwijs (o.a. raden, bonden, ouderorganisaties, LAKS) is brede overeenstemming over de gedachte dat sociale veiligheid een basisvoorwaarde is om tot leren te komen en dat er continu aan die veiligheid gewerkt moet worden.
- In de nota van 8 april 2025 bent u geïnformeerd over het krachtenveld en politiek-bestuurlijke afwegingen bij de verschillende onderdelen van het wetsvoorstel.
- U kunt kritische reacties verwachten van:
 - de vakbonden over het schrappen van de personeelsmonitor;

² *Kamerstukken II 2023/24, 36471, nr. 96.*

³ Coalitieakkoord 2021-2025, Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst. *Kamerstukken II 2021/22, 35788, nr. 77. Motie uitbreiding Wet veiligheid op school naar personeel Kamerstukken II 2011/20, 29240, nr. 115 en motie meldplicht voor veiligheidsincidenten Kamerstukken II 2021/22, 31289, nr. 491*

Datum
4 juni 2025

- de sectorraden over de privacyrisico's van het wetsvoorstel, de toename van de regeldrukkosten en de nadruk op repressieve maatregelen in het wetsvoorstel;
 - LBVSO dat kritisch is op het wetsvoorstel en stelt dat er te weinig aandacht is voor de maatregelen die nodig zijn om de veiligheid van leerlingen met een beperking te borgen.
- Ten aanzien van het vervolgonderwijs is de verwachting dat UniversiteitenNL, de Vereniging van Hogescholen en de MBO Raad geen bezwaren hebben bij het schrappen van de aangifteplicht bij meerderjarigen.
- In de media heeft het kritische advies van de Raad van State en haar kritiek op de onderbouwing van maatregelen aandacht gekregen.